

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2002

MINISTERSTVO FINANCÍ, Letenská 15, 118 10 Praha 1

Pracoviště: Legerova 69, Praha 1

Telefon: (+420) 25704 2134

Fax: (+420) 25704 9227

E-mail: cisa@mfcz.cz

URL: <http://www.mfcz.cz>

Úvodní slovo	4
Úřad státního dozoru v pojišťovnictví a penzijním připojištění	6
I. Státní dozor v penzijním připojištění	8
1. Legislativní činnost	8
2. Povolovací a schvalovací činnost	9
3. Kontrolní činnost	10
3.1 Kontrola nad penzijními fondy	11
3.1.1 Kontrola od stolu	11
3.1.2 Kontrola na místě	12
3.2 Kontrola nad depozitáři	12
4. Ostatní činnosti	13
4.1 Metodicko-poradenská činnost	13
4.2 Spolupráce s institucemi a dozorovými orgány	13
II. Trh penzijního připojištění	15
1. Struktura trhu	15
2. Hospodaření penzijních fondů	16
3. Akcionáři penzijních fondů	18
4. Účastníci penzijního připojištění	18
Seznam příloh	23
Přehled použitých zkratk a užitečných webových stránek	45

Rok 2002 byl pro penzijní připojištění určitě nejlepší v celé jeho mladé historii. Dosud nejvyšších hodnot bylo dosaženo prakticky ve všech klíčových parametrech, především počtu účastníků, či počtu jim přispívajících zaměstnavatelů. Není potřeba již na tomto místě uvádět podrobná čísla – jsou obsažena ve vlastní zprávě a ilustrována na grafech v příložené příloze.

Mnohem potřebnější je podívat se na penzijní připojištění se státním příspěvkem a na jeho okolí prizmatem statistických dat a křivek. Asi na první pohled upoutá fakt, že jeho rozvoj zdaleka není ukončen a systém dále posiluje, byť motivační efekt plynoucí ze změny jeho legislativního zakotvení postupně vyprchává.

Jestliže ještě může upokojit poměrně vysoký podíl osob se smlouvou s penzijním fondem ve věkové skupině předcházející hranici důchodového věku, pak na druhé straně znepokojení budí dosud jen okrajový zájem o připojištění mezi mladou a zčásti i střední generací. Ta nejstarší již obvykle nemá valnou šanci se dostat k přiměřeně vysokým úsporám, kdežto slabé zastoupení nejmladších věkových skupin dvacetiletých a třicetiletých účastníků zase naznačuje, jak sporadicky jsou ještě vnímány varovné signály o nanejvýš pravděpodobných finančních důsledcích dnešní hluboké demografické krize české populace. Pokud si své systematické a svým charakterem celoživotní úspory nezajišťuje jiným způsobem, pak jen tím, že nyní ztrácí drahocenný čas a neodkládá přiměřenou část svého běžného příjmu, fakticky rezignuje na ekonomické efekty plynoucí z multiplikačního efektu spoření ve velmi dlouhém časovém horizontu.

Obdobně je možné vyhodnotit strukturu velikosti

plateb účastníků či příspěvky jejich zaměstnavatelů v pozici třetích osob. S ohledem na rychle rostoucí nominální příjmy, jen mírně korigované nízkou inflací, tak typickou pro českou ekonomiku posledních let, je povážlivě nízká nejen absolutní úroveň průměrného příspěvku účastníka, ale přímo hrozivě pomalé je dlouhodobé tempo jeho meziročního navyšování. Když se k tomu připočte vysoká frekvence obvykle předčasných výběrů naspořených peněz, resp. fakt, že na každých 100 korun vložených peněz každoročně nenávratně asi 30 až 40 korun ze sys-

tému odchází v podobě jednorázového vyrovnání nezřídka před dosažením hranice důchodového věku, je jasné, že při posílení prvku důchodovosti by celková suma finančních aktiv mohla narůstat mnohem rychleji.

tému odchází v podobě jednorázového vyrovnání nezřídka před dosažením hranice důchodového věku, je jasné, že při posílení prvku důchodovosti by celková suma finančních aktiv mohla narůstat mnohem rychleji.

Přestože rok 2002 byl pro penzijní připojištění nepochybně velmi dobrým rokem, jen pár výše uvedených postřehů (a další si nejspíše udělá vnímavý čtenář po prostudování zprávy) nutně vede k potřebě vážně se zabývat variantami jeho dalšího směřování. Je k tomu vhodná doba, neboť se rozhoduje o řadě reformních kroků a v této souvislosti také o další podobě penzijního systému, a to na desítky let dopředu. Je nanejvýš žádoucí, aby systémová opatření, která budou v rámci připravované penzijní reformy přijímána, přispěla mimo jiné i k dynamizaci penzijního připojištění jako jednoho z klíčových finančních instrumentů, kterým je možno úspěšně a dlouhodobě čelit novým demografickým a finančním výzvám.

Ing. Jaroslav Šulc, CSc., náměstek ministra

Rok 2002 je možné považovat za další rok úspěšné stabilizace systému penzijního připojištění se státním příspěvkem v České republice, a to jak z pohledu státního dozoru, tak z pohledu trhu penzijního připojištění. Státní dozor dále působil v organizační struktuře Ministerstva financí, odboru 32 - Úřadu státního dozoru v pojišťovnictví a penzijním připojištění. Počet penzijních fondů se oproti roku 2001 snížil o jeden; trh penzijního připojištění tedy tvořilo k 31. prosinci 2002 celkem 13 penzijních fondů.

Výroční zpráva státního dozoru v penzijním připojištění dokumentuje podrobněji aktivity dozoru i formování trhu penzijního připojištění. Její struktura zůstává obdobná jako u zprávy za rok 2001, je možné se v ní snadno orientovat. Roste však rozsah informací, které obsahuje jak v textu, tak v přílohové části. Obsahuje tradičně nejen údaje k 31. prosinci 2002, ale i některé aktuální údaje k 30. červnu 2003.

Těžiště aktivit státního dozoru spočívalo v průběhu roku 2002 v činnosti povolovací, schvalovací a kontrolní. Nižší počet vydaných správních rozhodnutí o povolení sloučení penzijních fondů, o schválení či neschválení osob navrhovaných za členy orgánů penzijního fondu, o změně depozitáře, o změně statutu či o schválení převodu akcií penzijního fondu v rozsahu větším než 10% základního kapitálu penzijního fondu, oproti roku 2001 zřejmě také svědčí o rostoucí stabilitě systému penzijního připojištění. Snížil se i počet kontrol na místě, v sídle penzijního fondu (z pěti v roce 2001 na čtyři v roce 2002). Snížil se výrazně i počet stížností a podnětů občanů. Nárůst oproti roku 2001 zaznamenal počet kontrol od stolu. Jedná se o nárůst logický,

vycházející z rostoucí profesionalizace výkonu dozoru.

Velmi významnou aktivitou státního dozoru byla v roce 2002 činnost legislativní, vycházející z plánu legislativních prací vlády České republiky pro rok 2002. Byla vypracována novela zákona o penzijním připojištění se státním příspěvkem obsahující zejména harmonizační ustanovení a předložena v říjnu 2002 vládě k projednání. Termín projednání návrhu novely byl následně vládou změněn na rok 2003.

Pokračující koncentrace trhu s sebou logicky nesla rostoucí koncentraci aktiv, význam penzijních fondů jako prvků finančního trhu dále rostl. Penzijní fondy získaly již nezastupitelné pozice ve finančních skupinách. Tento proces bude dále pokračovat a nese s sebou jednak zkvalitnění činnosti vedení penzijních fondů, jednak nová rizika, spočívající především v investičních aktivitách, možném personálním či majetkovém propojení v rámci skupiny. Jedná se o problematiku relativně novou, která bude řešena nejen na bázi spolupráce v rámci existující dohody mezi Ministerstvem financí, Českou národní bankou a Komisí pro cenné papíry, ale především v rámci budoucího nového pojetí dozoru nad finančními skupinami a finančními konglomeráty.

Ale dost slov k minulosti i budoucnosti. Rok 2002 byl pro penzijní připojištění se státním příspěvkem rokem úspěšným. Děkuji tímto všem, kteří se na dosažených výsledcích spolupodíleli.

Ing. Václav Křivohlávek, CSc., ředitel Úřadu

Úřad státního dozoru v pojišřovnictví a penzijním pŕipojišřtění

Výkonem státního dozoru v pojišřovnictví a penzijním pŕipojišřtění je pověřeno Ministerstvo financí. Věcná působnost Ministerstva financí v této oblasti je zakotvena ve znění ustanovení § 4 kompetenčního zákona č. 2/1969 Sb. Ministerstvo financí vykonává vlastní dozorovou činnost nad subjekty podnikajícími v oblasti soukromého pojišřovnictví a penzijního pŕipojišřtění se státním pŕíspěvkem. V součinnosti s Ministerstvem práce a sociálních věcí je jako ústřední orgán státní správy i zpracovatelem vládních návrhů zákonů a vyhlášek, upravujících tuto oblast finančního trhu.

Výkon státního dozoru i legislativní činnost v pojišřovnictví a penzijním pŕipojišřtění byly organizačně vyčleněny ve formě samostatného odboru Ministerstva financí od září roku 2000 s názvem odbor 32 - Úřad státního dozoru v pojišřovnictví a penzijním pŕipojišřtění (dále jen Úřad).

Organizační struktura Úřadu byla v roce 2002 změněna a pŕizpůsobena narůstajícímu významu vztahů se zahraničím. Agenda vnějších a vnitřních vztahů v pojišřovnictví a penzijním pŕipojišřtění byla vyčleněna do samostatného oddělení a posílena o dva pracovníky. Úřad je členěn do devíti oddělení. Čtyři oddělení jsou zaměřena na pojišřovnictví, dvě oddělení jsou specializována na oblast penzijního pŕipojišřtění a tři oddělení jsou pŕůřezová.

Organizační struktura je patrná z následujícího schématu.

Oddělení 321	legislativní a právní v pojišřovnictví
Oddělení 322	licencí v pojišřovnictví
Oddělení 323	metodiky a standardizace činnosti dozoru
Oddělení 324	kontroly v pojišřovnictví I
Oddělení 325	kontroly v pojišřovnictví II
Oddělení 326	legislativní a právní v penzijním pŕipojišřtění
Oddělení 327	kontroly penzijních fondů a depozitářů
Oddělení 328	analytiky a statistiky
Oddělení 329	vnějších vztahů v pojišřovnictví a penzijním pŕipojišřtění

Celkový počet pracovníků Úřadu byl zvýšen z 62 v roce 2001 na 67 ke konci roku 2002 v souladu s Usnesením vlády ř. 555 z 9. řervna 1999 s cílem personálně a materiálně zabezpeřit výkon státního dozoru v pojišřovnictví. S počtem pracovníků se mění i jejich struktura a kvalifikace. Pracovníci Úřadu se pravidelně účastnili kurzů dalšího vzdělávání a specializovaných seminářů, které se podařilo obsadit vysoce kvalitními tuzemskými i zahraničními lektory. Zdrojem zvyšování kvalifikace na odpovídající odborné úrovni byla aktivní i pasivní účast pracovníků Úřadu na vybraných kurzech a specializovaných seminářích v zahraničí. V dosavadní praxi dalšího vzdělávání hodlá Úřad pokračovat i v budoucnu.

Oblast pojišřovnictví a jeho dozoru je zpracována v samostatné výroční zprávě.

I. STÁTNÍ DOZOR V PENZIJNÍM PŘIPOJIŠTĚNÍ

1. Legislativní činnost

Jak již bylo uvedeno ve Výroční zprávě za rok 2001, byla do plánu legislativních prací vlády na rok 2002 znovu zařazena novela zákona č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem. Vedle harmonizačních ustanovení a návrhu změn zpřísnujících podmínky v penzijním připojištění, jejichž cílem bylo přispět k posílení jeho dlouhodobosti, obsahoval návrh novely i ustanovení provádějící faktické oddělení majetku penzijního fondu od majetku vytvořeného příspěvků účastníků, státními příspěvky a výnosy z těchto příspěvků, a to v upravené podobě návrhu z roku 2001.

Návrh novely o uvedeném obsahu byl předložen vládě již v říjnu 2002, avšak jeho projednání bylo, s ohledem na věcnou souvislost s předkládanou novelou zákona o pojišťovnictví, posunuto až do roku 2003. V průběhu projednávání novely vládou bylo rozhodnuto o zúžení jejího rozsahu, spočívajícím zejména ve vypuštění návrhu změn ve stávajícím produktu penzijního připojištění a způsobu hospodaření penzijních fondů, neboť tato problematika se bude řešit až v návaznosti na obsah další etapy penzijní reformy pokrývající i dodatkové důchody.

Vládou schválený návrh má podobu harmonizačně technické novely, která obsahuje úpravy související:

- s povinností harmonizovat platný zákon s právem ES do konce roku 2003;
- s institucionalizací dozoru v penzijním připojištění;
- s novou koncepcí správního trestání a změnami obchodního zákoníku, které je nutno provést při jakémkoliv změně stávajícího zákona.

Novela řeší sladění legislativy penzijního připojištění se státním příspěvkem se zásadami vyjádřenými v primárním právu ES, tj. s jednotlivými články Smlouvy o založení Evropského společenství. Z hlediska sekundárního práva je sladěna jen s existujícími Směrnicemi Rady, vztahujícími se k zákazu diskriminace a k zásadě rovného zacházení. Jinak čeká celá oblast na doladění. Navrhovanými změnami jsou do zákona o penzijním připojištění se státním příspěvkem promítnuty zásady, týkající se volného pohybu služeb a kapitálu, rovného zacházení a zákazu diskriminace.

U nové legislativy roku 2002, která se dotýká penzijního připojištění, je nutné upozornit na přijetí zákona

č. 309/2002 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím služebního zákona, který v článku XL přímo novelizuje zákon o penzijním připojištění se státním příspěvkem.

2. Povolovací a schvalovací činnost

V roce 2002 vydal Úřad v rámci povolovací a schvalovací činnosti vykonávané ve správním řízení celkem 37 správních rozhodnutí.

■ Jedno rozhodnutí o povolení sloučení penzijních fondů

Na základě předchozího stanoviska Ministerstva práce a sociálních věcí a Komise pro cenné papíry vydalo Ministerstvo financí po dohodě s těmito orgány státní správy jedno rozhodnutí, kterým povolilo sloučení níže uvedených penzijních fondů:

CREDIT SUISSE LIFE & PENSIONS PENZIJNÍ FOND A.S.,

Vojenského otevřeného penzijního fondu, a.s.,

které se sloučily ke dni 30.9.2002 do penzijního fondu s názvem

CREDIT SUISSE LIFE & PENSIONS PENZIJNÍ FOND A.S.

Součástí povolení sloučení těchto penzijních fondů bylo i schválení:

- pěti osob navržených za členy představenstva a šesti osob navržených za členy dozorčí rady penzijního fondu;
- depozitáře;
- statutu;
- penzijního plánu (změna penzijního plánu spočívající v povinnosti nástupnického fondu zachovat nároky z penzijního připojištění těch účastníků zrušeného penzijního fondu, kteří projeví zájem být účastníky penzijního připojištění u nástupnického penzijního fondu, je posuzována jako změna zásadní).

■ Celkem 29 rozhodnutí o schválení či neschválení osob navrhovaných za členy orgánů penzijního fondu

Ministerstvo financí plně ve vlastní kompetenci bez součinnosti dalších orgánů státní správy rozhodlo o schválení osob navrhovaných za členy představenstva a dozorčí rady penzijních fondů. Na základě prověření podkladů zaslaných penzijními fondy jako součást jejich žádostí o schválení navrhovaných členů představenstva a dozorčí rady a na základě zjištění dalších skutečností majících vliv na rozhodnutí posoudilo Ministerstvo financí u kandidátů zejména jejich bezúhonnost, odbornou způsobilost a skutečnost, zda se nejedná o osoby, kterým zákon nedovoluje vykonávat tyto funkce. V rámci uvedených 29 rozhodnutí Ministerstvo financí schválilo 24 osob za členy představenstva a 36 osob za členy dozorčí rady penzijních fondů. Pět osob navrhovaných za členy orgánů penzijních fondů bylo schváleno ke dni zániku těch jejich funkcí či zaměstnání, které byly v době vydání rozhodnutí v rozporu s příslušnými ustanoveními zákona o penzijním připojištění se státním příspěvkem, či obchodního zákoníku. Jedna osoba, navrhovaná za člena dozorčí rady penzijního fondu, nebyla schválena pro nedostatek odborné způsobilosti,

jedna osoba, navrhovaná za člena představenstva, nebyla schválena z důvodu nesplnění podmínek uložených členům představenstva v § 194 odst. 7 obchodního zákoníku a jedna osoba, navrhovaná za člena dozorčí rady, nebyla schválena z důvodu nesplnění podmínek uložených členům dozorčí rady v § 200 odst. 3 obchodního zákoníku.

■ Dvě rozhodnutí o schválení změny depozitáře penzijního fondu

Ministerstvo financí po dohodě s Komisí pro cenné papíry rozhodlo o změně depozitáře ve dvou případech:

- ING Penzijnímu fondu, a.s., byla schválena změna depozitáře z Československé obchodní banky, a.s., na ING Bank N.V., organizační složka;
- Generali penzijnímu fondu, a.s., byla schválena změna depozitáře z Bank Austria Creditanstalt Czech Republic, a.s., na HVB Bank Czech Republic, a.s. Tato změna vyplývala ze sloučení bank Bank Austria Creditanstalt Czech Republic, a.s., a HypoVereinsbank CZ, a.s.

■ Tři rozhodnutí o schválení změny statutu penzijního fondu

Ministerstvo financí po dohodě s Komisí pro cenné papíry schválilo třem penzijním fondům změny statutů, které byly navrženy v souvislosti se změnami terminologie používané obchodním zákoníkem, změnami v účtování penzijních fondů, změnou depozitáře a obchodní firmy těchto penzijních fondů.

■ Dvě rozhodnutí o schválení převodu akcií penzijního fondu v rozsahu větším než 10 % základního kapitálu penzijního fondu

Ministerstvo financí po dohodě s Komisí pro cenné papíry rozhodnutím udělilo souhlas s převodem akcií v níže uvedených případech:

- Československé obchodní bance, a.s., s nabytím 100% podílu na základním kapitálu Českomoravského penzijního fondu, a.s.;
- České pojišťovně, a.s., s nabytím 100% podílu na základním kapitálu Commercial Union Penzijního Fondu, a.s.

Vzhledem k tomu, že v roce 2002 nedošlo ke změně zákona o penzijním připojištění se státním příspěvkem, která by vyvolala nutnost změnit penzijní plány, nebylo v tomto roce vydáno žádné samostatné rozhodnutí o schválení změny penzijního plánu.

3. Kontrolní činnost

Činnost penzijního fondu a činnost depozitáře podle zákona o penzijním připojištění se státním příspěvkem podléhají státnímu doзору - kontrole Úřadu.

Nad penzijními fondy provádí Úřad kontrolu dvěma způsoby, a to „od stolu“ a „na místě“.

3.1 Kontrola nad penzijními fondy

3.1.1 Kontrola od stolu

Kontrola od stolu je zaměřena především na problematiku vlastního hospodaření penzijních fondů, a to kontrolou pravidelně předkládaných, respektive mimořádně vyžádaných výkazů. V rámci pravidelné kontrolní činnosti byl státním dozorem v roce 2002 využíván informační systém SDPF (státní dozor nad penzijními fondy) Ministerstva financí, jehož prostřednictvím bylo zjišťováno, zda penzijní fondy dodržují zákon a penzijní plány jak při vyřazení nároků účastníků (dodržování pojištěné doby a věku pro výplatu dávek, výše vypláčených státních příspěvků, atd.), tak při dodržování zákonných lhůt pro vrácení státních příspěvků, na které nemá účastník nárok. Informační systém je také pravidelně využíván k zajišťování podkladů pro výplatu a vrácení státního příspěvku.

Státní příspěvky, které nebyly použity na uspokojení nároků účastníků a které jsou penzijní fondy povinny vrátit státnímu rozpočtu, jsou prověřovány měsíčně. Případné pozdní vrácení je penalizováno. V roce 2002 byly penalizovány dva penzijní fondy.

V roce 2002 nedošlo ke změně zákona, která by vyvolala nutnost měnit informační systém ministerstva. Proto byl věnován získaný časový prostor úpravám ve prospěch optimalizace práce státního dozoru, statistiky a analýz zpřístupněním dalších potřebných údajů z informačního systému formou „prohlížeče“ – uživatelského programu státního dozoru.

Jednalo se o úpravy, které umožňují státnímu dozoru rychlejší orientaci při kontrole, hodnocení a řešení:

- chybovosti jednotlivých penzijních fondů při podávání žádostí o státní příspěvky i při jejich vrácení;
- včasného vrácení státního příspěvku při zániku penzijního připojištění podle zákonných lhůt;
- korektnosti identifikačních údajů zadávaných penzijními fondy za jednotlivé účastníky ve vztahu k oprávněnosti občanů být účastníkem penzijního připojištění v souladu se zákonem nebo k oprávněnosti nároku na poskytnutí státního příspěvku;
- stížností účastníků zaslaných státnímu dozoru bez udání základních identifikačních údajů (byla rozšířena možnost vyhledávání smluv účastníků i podle čísla smlouvy);
- stížností účastníků na postup penzijního fondu při nárokování státního příspěvku nebo při zániku penzijního připojištění či převodu prostředků do jiného penzijního fondu (informace k jednotlivým smlouvám byly rozšířeny o datum zpětného vyžádání nebo částečného vrácení státního příspěvku, o datum provedené změny identifikačních údajů a o datum opravy způsobu ukončení smlouvy v informačním systému).

Rozšířeny byly již existující kontrolní sestavy údajů týkající se penzijních fondů v likvidaci či konkurzu

o přehled vrácených státních příspěvků za jednotlivé smlouvy. Sestavy o penzijních fondech po fúzi byly rozšířeny o informace, které mohou být státním dozorem využity při kontrole zaměřené na uspokojení oprávněných nároků účastníků zrušeného penzijního fondu fondem nástupnickým.

3.1.2 Kontrola na místě

Předmět a rozsah kontrol, prováděných v souladu s plánem činností pro rok 2002, byl zaměřen především na hospodaření a dodržování zákonem uložené podmínky, která ukládá penzijnímu fondu hospodařit s odbornou péčí a s cílem zabezpečit spolehlivý výnos.

Kontroly byly zaměřeny na:

- smluvní vztahy mezi penzijními fondy a účastníky penzijního připojištění;
- smluvní vztahy uzavřené mezi penzijními fondy a dodavatelskými subjekty s cílem ověřit hospodárnost v objemu finančního plnění;
- interní směrnice penzijních fondů a jejich soulad se zákonem.

V roce 2002 proběhly kontroly u čtyř penzijních fondů v místech jejich sídla:

- Českomoravského penzijního fondu, a. s.;
- Vojenského otevřeného penzijního fondu, a. s.;
- Zemského penzijního fondu, a. s.;
- ING Penzijního fondu, a. s.

Na základě výsledků kontroly bylo v jednom případě zahájeno správní řízení z důvodu porušení povinností při hospodaření s finančními prostředky účastníků. Kontrola prokázala opožděné vrácení státních příspěvků a nedostatky ve vedení účetnictví. Za uvedené nedostatky byla uložena pokuta ve výši 250 000,- Kč. V několika dalších případech byla uložena opatření k nápravě.

3.2 Kontrola nad depozitáři

Depozitář penzijního fondu vykonává obdobnou činnost jako pro investiční společnost a investiční fond. Je upravena v § 30 – 33b zákona č. 248/1992 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech. Pouze v rozsahu této své činnosti podléhá jednak státnímu dozoru Úřadu a jednak státnímu dozoru Komise pro cenné papíry.

V roce 2002 vykonávalo pro 13 penzijních fondů činnost depozitáře 6 bank (viz příloha č. 20). Jedná se o banky s již tradičně dobrým přístupem k výkonu funkce depozitáře, se značnými, většinou dlouholetými, zkušenostmi s touto činností. Vzhledem k této skutečnosti neměl Úřad důvod k rozhodnutí o změně depozitáře z vlastního podnětu, tj. z důvodu porušování povinností stanovených depozitáři zákonem nebo depozitářskou smlouvou. Pokud o změně rozhodoval, bylo to z podnětu penzijního fondu, a to většinou jako důsledek fúze. Ze stejných důvodů nebylo nutno přistoupit ani k uložení jakékoliv jiné sankce.

Vztah Úřadu a depozitářů lze tak ve sledovaném období charakterizovat spíše jako vztah dobré vzájemné spolupráce než jako vztah dozoru a dozorovaného.

4. Ostatní činnosti

4.1. Metodicko-poradenská činnost

Agenda petic, stížností, oznámení, dotazů a podnětů byla vyřizována v souladu s vládní vyhláškou č. 150/1958 Ú.l., o vyřizování stížností, oznámení a podnětů pracujících a Směrnicí Ministerstva financí č. 6 z roku 1995. Úřad v průběhu roku 2002 přijal, zaevidoval a vyřídil celkem 386 podání, jejichž obsahem byly zejména podněty účastníků, žádosti o informace ze smluvní problematiky v penzijním připojištění, ale také stížnosti.

Stížnosti se vztahovaly zejména na:

- neposkytování státních příspěvků k příspěvkům účastníků penzijního připojištění v důsledku chyb při zadávání údajů o účastnících penzijním fondem do informačního systému ministerstva;
- chyby v evidenci účastníků penzijního připojištění.

Porovnání počtu podání v letech 2001 a 2002

	2001	2002
Počet podání	617	386

Obecně lze konstatovat, že celkový počet podání účastníků penzijního připojištění v roce 2002 výrazně poklesl. Přispěl k tomu výrazně nižší počet stížností.

4.2. Spolupráce s institucemi a dozorovými orgány

Úřad spolupracuje v souladu se zákonem s Ministerstvem práce a sociálních věcí a Komisí pro cenné papíry. Ministerstvo práce a sociálních věcí jako ústřední orgán státní správy pro důchodové zabezpečení zpracovává i koncepci penzijního připojištění a podílí se na legislativní činnosti Ministerstva financí v této oblasti. Ministerstvo práce a sociálních věcí se dále podílí na rozhodování Ministerstva financí o udělení povolení ke vzniku a činnosti penzijních fondů, povolování fúzí a schvalování penzijních plánů.

Komise pro cenné papíry je pověřena výkonem státního dozoru nad dodržováním zákona při investování penzijních fondů. S Ministerstvem financí spolupracuje při rozhodování o udělení povolení ke vzniku a činnosti penzijních fondů, povolování fúzí, schvalování změn statutů a převodu akcií penzijních fondů a jmenování likvidátorů penzijních fondů.

Spolupráce s Komisí pro cenné papíry a Českou národní bankou byla stvrzena podpisem Dohody

o vzájemné spolupráci při výkonu bankovního dohledu a státního dozoru nad finančním trhem. V průběhu roku 2002 bylo připraveno její novelizované znění. Nová dohoda byla podepsána všemi účastníky dne 28. února 2003. V souladu s dohodou byly ustaveny pracovní skupiny řešící aktuální otázky dozorové praxe s prioritním cílem harmonizace dozorových postupů. Jedním ze základních cílů spolupráce jmenovaných dozorových orgánů byla a je výměna informací a možnost provádět efektivní dozor nad finančními skupinami a konglomeráty.

Trvalou aktivitou Úřadu je spolupráce s Asociací penzijních fondů České republiky, která v současné době sdružuje všechny penzijní fondy.

Úřad průběžně spolupracuje také s likvidátory, kteří jsou po dohodě s Komisí pro cenné papíry jmenováni Ministerstvem financí a zprávu o své činnosti předkládají Úřadu. Spolupráce se týká jen těch likvidátorů penzijních fondů, kteří jsou zapsáni v seznamu vedeném Komisí pro cenné papíry. Přehled likvidátorů a správců konkurzní podstaty penzijních fondů v likvidaci nebo v konkurzu je uveden v příloze č. 22a a v příloze č. 22b této zprávy.

Nově se rozšířil okruh spolupráce do oblasti upravené zákonem č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. Úřad zaslal v roce 2002 exekučním úřadům celkem 291 vyjádření k jejich žádostem o sdělení, zda jsou konkrétní fyzické osoby, proti kterým byl nařízen výkon soudního rozhodnutí, evidovány v registru účastníků penzijního připojištění.

Na mezinárodní úrovni spolupracuje Úřad v oblasti penzijních systémů především s mezinárodní organizací sdružující dozorové orgány nad penzijními fondy – INPRS (International Network of Pension Regulators and Supervisors). Zástupci Úřadu se podle možností aktivně účastní mezinárodních seminářů, zasedání a konferencí, které INPRS vesměs ve spolupráci s Komisí pro finanční trhy OECD každoročně pořádá.

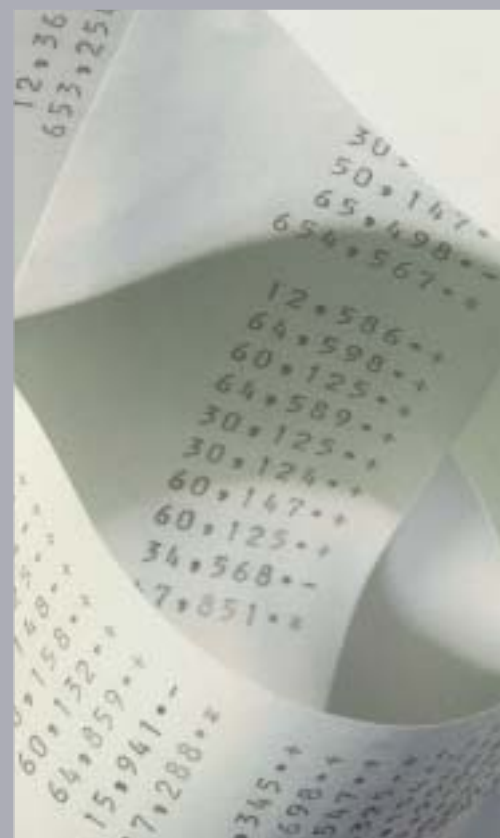
II. TRH PENZIJNÍHO PŘIPOJIŠTĚNÍ

1. Struktura trhu

V průběhu roku 2002 došlo v důsledku sloučení dvou penzijních fondů k zániku jednoho subjektu a následkem toho působilo na českém trhu penzijního přípojištění k 31.12.2002 celkem 13 penzijních fondů (příloha č. 2 a). Celkový přehled o struktuře a koncentraci na trhu penzijního přípojištění za dobu jeho existence je zřejmý z přílohy č. 3. Tendenci snižování celkového počtu subjektů na trhu penzijního přípojištění odpovídá i vysoká koncentrace velké části aktiv u relativně malého počtu největších penzijních fondů. Šest největších fondů ke konci roku 2002 kontrolovalo 83 % celkových aktiv, což je zhruba 10% nárůst oproti roku 2001. Toto zvýšení je důsledkem zmíněného sloučení dvou penzijních fondů v jeden v roce 2002, neboť oba sloučené penzijní fondy figurovaly v předchozím roce, podle podílu na celkových aktivech mezi šesticí největších fondů. V roce 2002 se tak mezi šest nejsilnějších fondů nově zařadil Penzijní fond České spořitelny, a.s., který nahradil sloučením zaniklý Vojenský otevřený penzijní fond, a.s. Ostatních pět fondů si svou pozici udrželo.

Podíl jednotlivých penzijních fondů na celkových aktivech je zřejmý z grafu na následující straně.

Podíl aktiv penzijních fondů na hrubém domácím produktu se postupně zvyšuje. Přestože se srovnávají dva ekonomicky nesouměřitelné ukazatele (tokový a stavový), růst podílu svědčí o přetrvávající dynamičnosti nových vkladů do penzijního přípojištění.

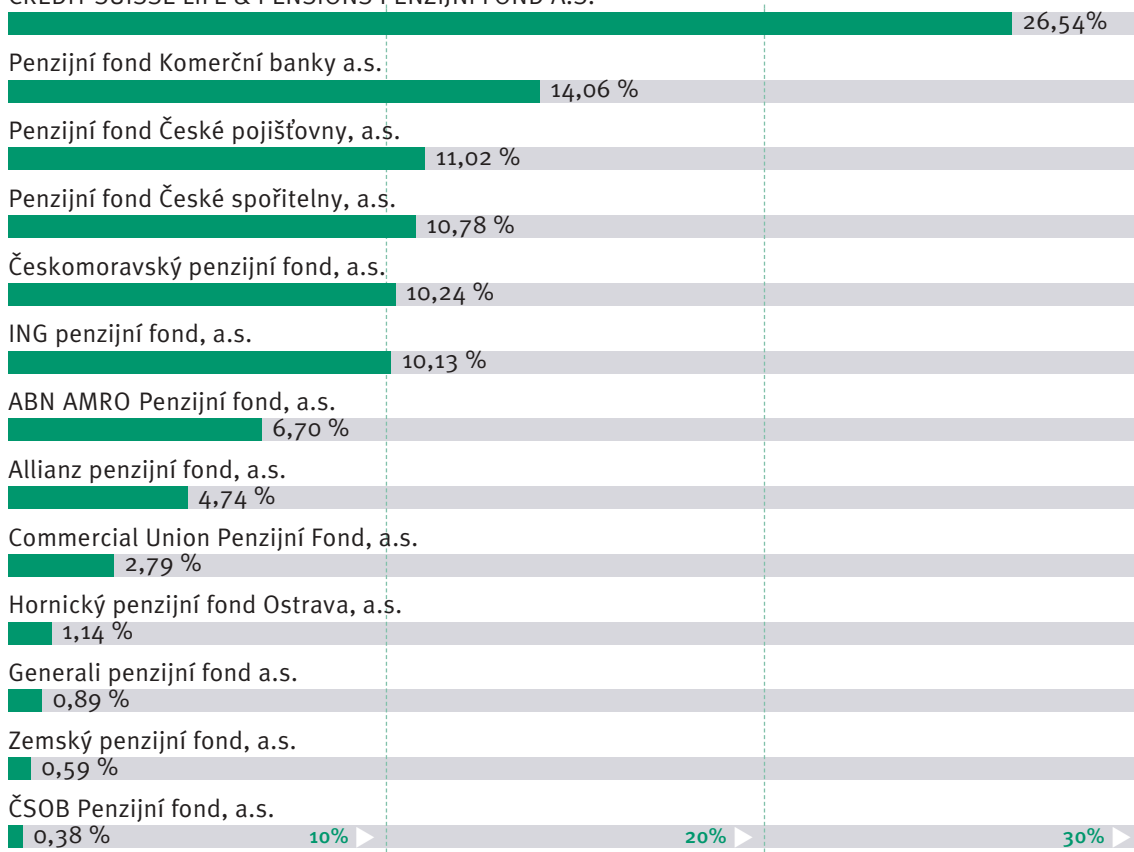

Podíl majetku penzijních fondů na HDP České republiky

	2000	2001	2002	Index 2001/2000	Index 2002/2001
Aktiva penzijních fondů (v mld. Kč)	44	55	69	1,25	1,25
Hrubý domácí produkt (v běžných cenách, v mld. Kč)	1 985	2 158	2 276	1,09	1,05
Podíl aktiv penzijních fondů na HDP (v %)	2,22	2,55	3,03	1,15	1,19

Podíl jednotlivých penzijních fondů na celkových aktivech k 31.12.2002

CREDIT SUISSE LIFE & PENSIONS PENZIJNÍ FOND A.S.

2. Hospodaření penzijních fondů

Investiční politika se u většiny penzijních fondů i v roce 2002 vyznačovala obezřetností, a proto se ponejvíce zaměřovala na nákup státních dluhopisů a pokladničních poukázek, které sice přinášejí nižší výnosy, avšak jsou přijatelné z hlediska rizikovosti.

Struktura portofolia penzijních fondů v %

	31.12.2000	31.12.2001	31.12.2002
Akcie a podílové listy	9,43	7,23	6,24
Dluhopisy	56,12	60,37	73,80
Pokladniční poukázky	22,30	22,35	9,70
Peníze na účtech a termínové vklady	5,70	3,90	5,07
Nemovitosti	1,79	1,15	0,94
Ostatní aktiva	4,42	4,02	2,15
Ostatní investice	0,24	0,98	2,10
Celkem	100,00	100,00	100,00

Významný podíl na struktuře majetku penzijních fondů představují dluhopisy a v návaznosti pak dluhopisy zahraniční, jejichž zastoupení je zachyceno v následující tabulce. Nárůst podílu zahraničních dluhopisů na celkovém majetku byl výrazný v roce 2001, zatímco v roce 2002 došlo jen k nepatrnému zvýšení.

Procentuální zastoupení zahraničních dluhopisů

Podíl zahraničních dluhopisů	2000	2001	2002	Index	Index
				2001/2000	2002/2001
na dluhopisech celkem	1,52	7,26	6,34	4,78	0,87
na majetku celkem	0,85	4,38	4,68	5,15	1,07

V přílohové části této zprávy naleznete podrobnější informace týkající se základního kapitálu penzijních fondů (příloha č. 10), dále souhrnnou rozvahu penzijních fondů (příloha č. 7) a výkaz zisku a ztráty za celý sektor (příloha č. 8).

Celkové hospodářské výsledky penzijních fondů

	2000	2001	2002	Index	Index
				2001/2000	2002/2001
Hospodářský výsledek za účetní období (v tis. Kč)	1 325 219	1 735 873	2 265 219	1,31	1,30

Skutečné podíly na výnosech hospodaření penzijního fondu připsané účastníkům penzijního připojištění v jednotlivých fondech se odvíjely od dosažených hospodářských výsledků. Průměrný připsaný nominální výnos za celý sektor při zohlednění výše aktiv jednotlivých penzijních fondů činil 3,58 % za rok 2002. Přehled nominálního výnosu jednotlivých penzijních fondů za rok 2002 je uveden v příloze č. 15 této zprávy. Do hospodaření penzijních fondů se vedle míry inflace a výnosovosti jednotlivých investic promítá i výše nákladů na jejich činnost. Je pozitivní, že od roku 2000 se náklady snižují jak v absolutním vyjádření, tak i v průměru na účastníka.

Vývoj nákladů penzijních fondů včetně podílu na účastníka

	2000	2001	2002	Index	Index
				2001/2000	2002/2001
Náklady celkem (tis. Kč)	2 156 001	2 125 347	1 974 699	0,99	0,93
z toho provozní náklady	1 618 806	1 506 589	1 285 029	0,93	0,85
vybrané položky provozních nákladů:					
- správní náklady	1 161 661	1 173 305	812 193	1,01	0,69
- osobní náklady	333 992	327 060	283 934	0,98	0,87
Počet účastníků penzijního připojištění	2 298 340	2 534 436	2 621 881	1,10	1,03
Průměrné náklady na účastníka celkem (Kč)	938	839	753	0,89	0,90
Průměrné provozní náklady na účastníka (Kč)	704	595	490	0,85	0,82

3. Akcionáři penzijních fondů

Čtyři penzijní fondy v České republice byly vlastněny kapitálově silnými zahraničními akcionáři, kteří měli k 31.12.2002 ve stoprocentním držení dva penzijní fondy a v dalších dvou penzijních fondech měli majoritní podíl. Ve třech z výše uvedených penzijních fondů se jednalo o akcionáře s rozhodující majetkovou účastí ze zemí Evropské unie – z Rakouska a ve dvou případech z Nizozemí. Země původu čtvrtého akcionáře s rozhodující zahraniční účastí je Švýcarsko. Akcionáři s rozhodující zahraniční účastí kontrolovali cca 44 % veškerých aktiv penzijních fondů.

Struktura akcionářů penzijních fondů

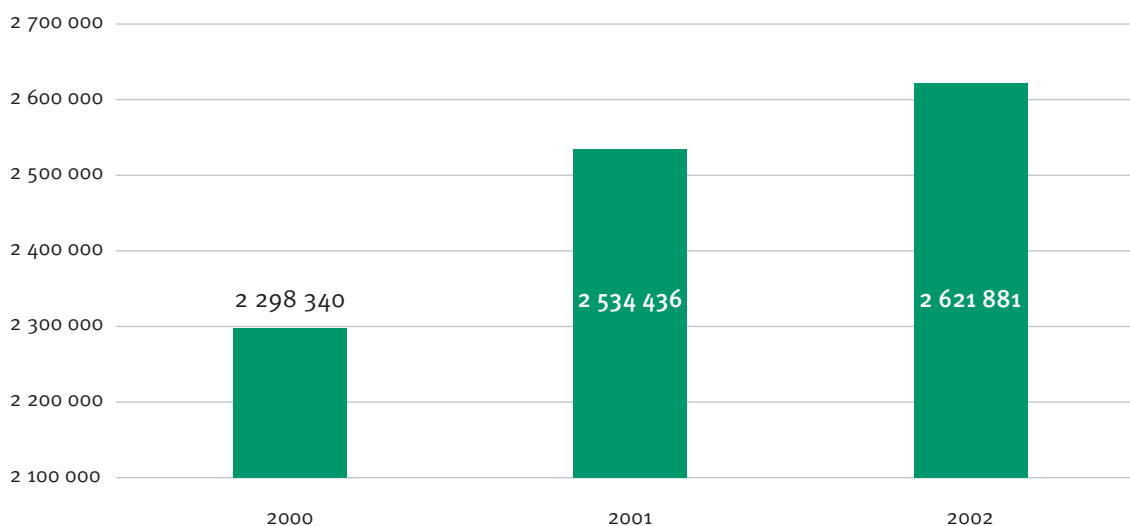
Akcionáři	Stav k 31.12.		
	2000	2001	2002
100 % tuzemský podíl	13	8	9
100 % zahraniční podíl	6	2	2
Převažující tuzemský podíl	0	0	0
Převažující zahraniční podíl	0	4	2
Celkem	19	14	13

Úbytek v řadách akcionářů se zahraniční majetkovou účastí ve srovnání s rokem 2001 byl způsoben u jednoho penzijního fondu změnou zahraniční majetkové účasti na stoprocentní tuzemský podíl a dále pak - v důsledku sloučení - zánikem jednoho penzijního fondu s převahou zahraničních akcionářů. Základní představu o penzijních fondech v členění podle rozhodující majetkové účasti a struktury těchto účastí podávají rovněž přílohy č. 4, č. 5 a č. 6 této zprávy.

4. Účastníci penzijního připojištění

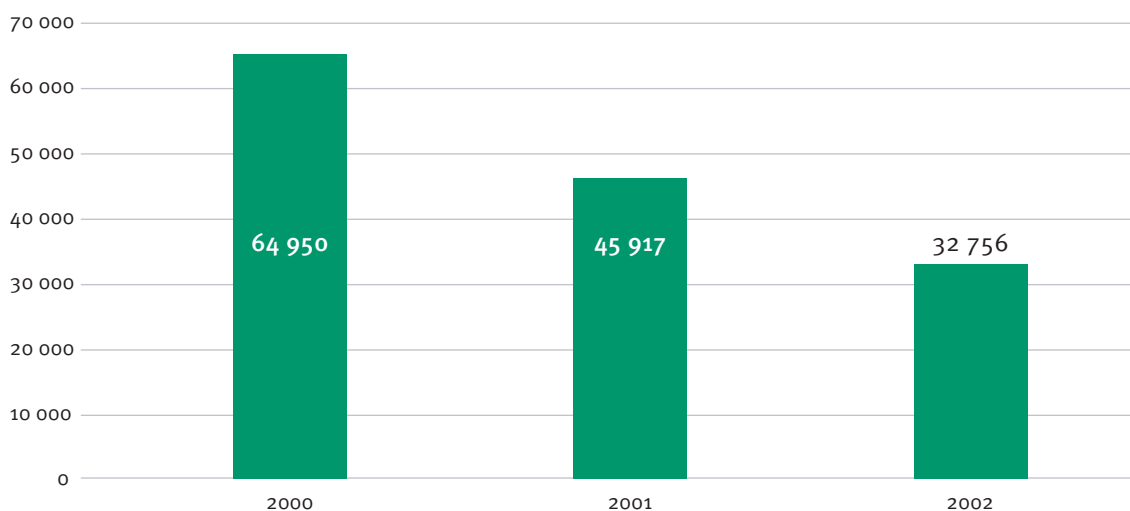
Doposud uváděným zdrojem počtu účastníků v systému byly čtvrtletní žádosti penzijních fondů o státní příspěvek a tudíž odpovídal počet účastníků počtu smluv zpracovávaných v žádosti o státní příspěvek za dané čtvrtletí. Ve snaze o lepší vypovídací schopnost údaje o počtu účastníků penzijního připojištění došlo, s platností od roku 2001, ke změně ve vykazování tohoto ukazatele na údaj, který představuje počet neukončených penzijních připojištění. Důvodem této změny je skutečnost, že počet neukončených penzijních připojištění nezachycuje pouze zpracované čtvrtletní žádosti penzijních fondů o státní příspěvek za své účastníky (respektive smlouvy), ale fakticky vypovídá o skutečném počtu penzijních připojištění, která nejsou v databázi Ministerstva financí ukončena. Tento údaj zahrnuje tedy i přerušená penzijní připojištění, například z důvodu přerušování a odkladu placení, výpovědi nebo přípravy na převod. Počet neukončených penzijních připojištění ke konci roku 2002 činí 2 621 881. V průběhu roku 2002 vzrostl počet účastníků, kteří poprvé vstoupili do systému penzijního připojištění, o 212 776 osob. Nárůst počtu účastníků penzijního připojištění v posledních třech letech zachycuje následující graf, celkový vývoj v letech 1994 – 2002 je zřejmý z grafu v příloze č. 11.

Počet účastníků penzijního připojištění

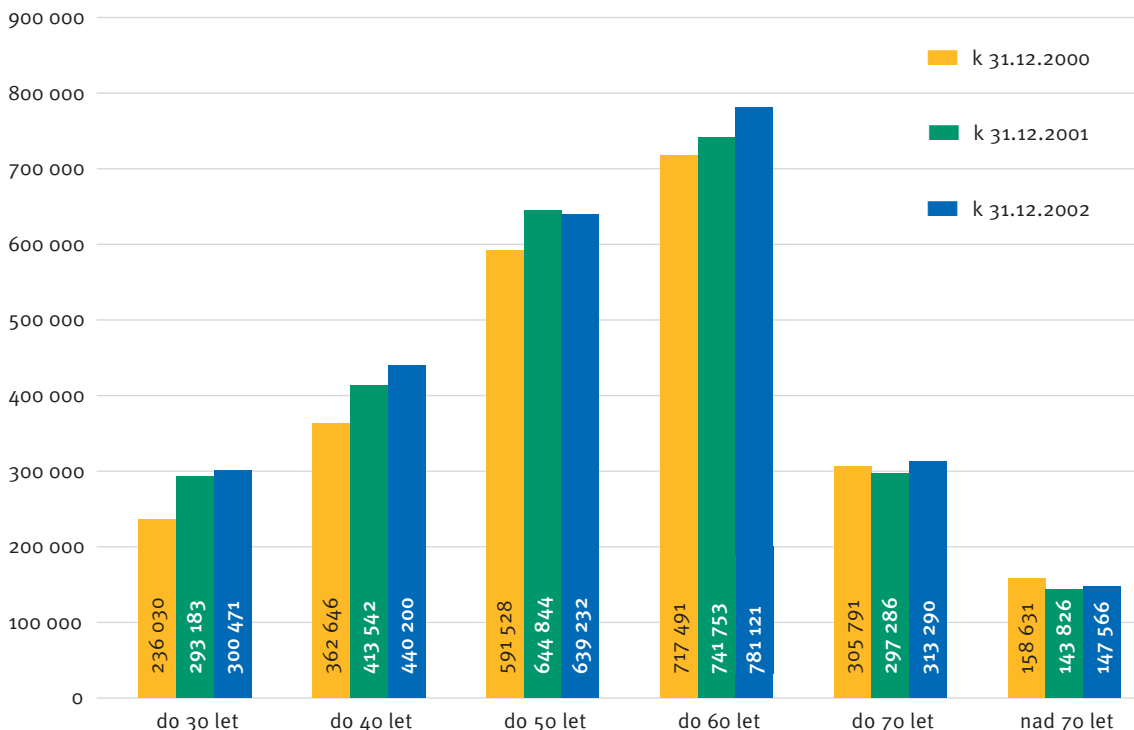
Účastníci si mohou prostředky naspořené u jednoho penzijního fondu (na základě nové smlouvy o penzijním připojištění) převést k jinému penzijnímu fondu. Na takovém základě bylo za rok 2002 uskutečněno 32 756 individuálních převodů a za dobu existence penzijního připojištění bylo realizováno celkem 347 925 takovýchto převodů penzijních připojištění.

Počet individuálních převodů účastníků mezi penzijními fondy

Věková struktura účastníků je velmi setrvačná, celý kmen stárne bez ohledu na skutečnost, že do systému vstupuje mladší generace. Nejpočetnější skupinu představují občané v rozmezí 50 až 59 let věku. Podíl jednotlivých věkových kategorií na celkovém počtu účastníků za rok 2002 je patrný z přílohy č. 12.

Věková struktura účastníků penzijního připojištění

Přehled o celkové výši vložených účastnických příspěvků a na ně připadajících státních příspěvků podává následující tabulka, přičemž účastnické příspěvky prezentované v této zprávě jsou příspěvky bez příspěvků placených zaměstnavatelem.

Příspěvky do systému penzijního připojištění (v tis. Kč)

	31.12.2000	31.12.2001	31.12.2002
Účastnický příspěvek celkem od r. 1994	37 918 926	47 958 740	58 915 775
Státní příspěvek celkem od r. 1994	11 312 401	13 970 538	16 740 778
Celkem vložené příspěvky od r. 1994	49 231 327	61 929 278	75 656 553

Za celou dobu existence penzijního připojištění bylo do systému vloženo postupně do konce roku 2002 téměř 75,7 mld. Kč, z toho 16,7 mld. Kč státního příspěvku. Příspěvky státu a účastníků penzijního připojištění do systému v jednotlivých letech jsou patrné z příloh č. 14 a č. 13.

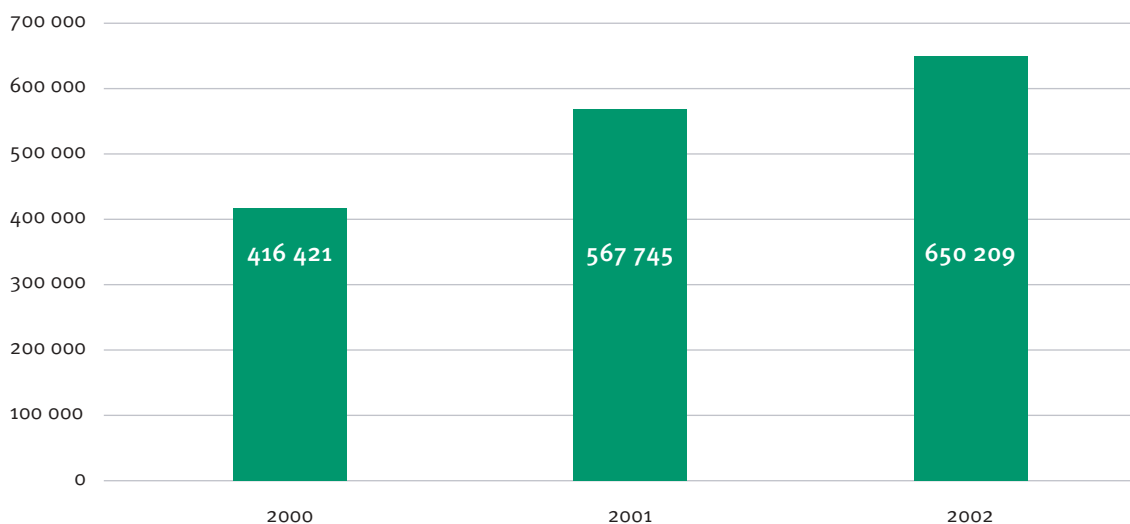
Měsíční průměrné příspěvky na účastníka (v Kč)

	2000	2001	2002	Index 2001/2000	Index 2002/2001
Účastnický příspěvek	326,20	340,30	354,00	1,04	1,04
Státní příspěvek	89,00	90,20	89,80	1,01	1,00
Příspěvek zaměstnavatele	232,50	283,30	311,60	1,22	1,10

Nejvýznamnější položku výdajové strany finanční bilance sektoru penzijních fondů tvoří objem vyplaceného jednorázového vyrovnání účastníkům. Za celou dobu existence penzijního připojištění představuje tato dávka k 31. 12. 2002 celkem 20 901 mil. Kč, což je 85 % všech výplat ze systému. Z ostatních výplat je významný ještě objem odbytného, který dosáhl 3 014 mil. Kč, tj. 12,3 % rovněž v kumulativním vyjádření od roku 1994.

V roce 2002 přispíval zaměstnavatel více než 650 tisícům účastníků, z toho 14 tisícům hradil jejich příspěvek zcela. Výše příspěvků v letech 2000, 2001 a 2002 je uvedena v tabulce na následující straně.

Počet účastníků, kterým přispívá na penzijní připojištění zaměstnavatel

Celkový počet účastníků, jimž přispívá na penzijní připojištění zaměstnavatel, představuje v roce 2002 zhruba 25 %.

Podíl účastníků s příspěvkem zaměstnavatele na celkovém počtu účastníků (v %)

Příspěvky placené zaměstnavatelem v mil. Kč

	2000	2001	2002	Index 2001/2000	Index 2002/2001
Příspěvky placené zaměstnavatelem	1 162	1 930	2 431	1,66	1,26

Ve způsobu zdanění penzijních fondů, příspěvků na penzijní připojištění a dávek vyplácených z penzijního připojištění nedošlo ve zdaňovacím období roku 2002 k žádným změnám.

Za zdaňovací období roku 2002 zaplatili zaměstnavatelé za své zaměstnance celkem 2 431 mil. Kč, což je meziroční nárůst o cca 26 %. Možnost zařazení příspěvků zaměstnavatele za své zaměstnance do daňově uznatelných nákladů na dosažení, zajištění a udržení příjmů představovalo dle odhadu Ministerstva financí dopad na veřejné rozpočty za zdaňovací období roku 2002 ve výši 651 mil. Kč oproti 465 mil. Kč v předchozím roce. To, že příspěvky placené zaměstnavatelem nejsou zahrnovány do příjmu ze závislé činnosti, odhadem uspořilo účastníkům 470 mil. Kč.

Počet účastníků, kteří využili odpočty ze základu daně (§ 15 odst. 12 zákona o dani z příjmů)

Zdaňovací období	Počet účastníků
2000	150 447
2001	193 105
2002	213 028

Možnost odečíst si od základu daně z příjmů fyzických osob platbu na penzijní připojištění převyšující částku 6 000 Kč za celé zdaňovací období, a to až do výše 12 000 Kč, využilo za zdaňovací období roku 2002 celkem 213 028 účastníků, což představuje meziroční nárůst o více než 10 %. V plném rozsahu mohlo využít této odčitatelné položky ze základu daně celkem 83 509 účastníků. Z uvedených čísel je patrné, že tohoto daňového zvýhodnění využívá stále větší počet účastníků. Na tomto trendu se podílejí velkou měrou i samotné penzijní fondy zdárnou informační kampaní. Citované daňové zvýhodnění mělo dle odhadu Ministerstva financí dopad na veřejné rozpočty ve výši cca 282 mil. Kč.

Odhad celkového dopadu úlev na dani z příjmů na veřejné rozpočty (v mld. Kč)

Zdaňovací období	Dopad na veřejné rozpočty
2000	0,900
2001	1,105
2002	1,403

Celkový dopad daňových úlev poskytovaných v souvislosti s penzijním připojištěním na veřejné rozpočty má nadále rostoucí charakter, za zdaňovací období roku 2002 je odhadován Ministerstvem financí na 1,4 mld. Kč.

Příloha č. 1	Přehled právních předpisů s vazbou na penzijní připojištění	24
Příloha č. 2 a	Přehled penzijních fondů s povolením k činnosti k 31.12.2002	25
Příloha č. 2 b	Přehled penzijních fondů s povolením k činnosti k 30.06.2003	25
Příloha č. 3	Diagram koncentrace na trhu penzijního připojištění k 31.12.2002	26
Příloha č. 4	Penzijní fondy v členění podle rozhodující majetkové účasti	28
Příloha č. 5	Struktura penzijních fondů s rozhodující tuzemskou majetkovou účastí	29
Příloha č. 6	Struktura penzijních fondů s rozhodující zahraniční majetkovou účastí	29
Příloha č. 7	Rozvaha penzijních fondů k 31.12.2002	30
Příloha č. 8	Výkaz zisku a ztráty penzijních fondů k 31.12.2002	32
Příloha č. 9	Struktura portfolia penzijních fondů k 31.12.2002	33
Příloha č. 10 a	Základní kapitál penzijních fondů	34
Příloha č. 10 b	Průměrný základní kapitál na 1 penzijní fond	34
Příloha č. 11	Počet účastníků penzijního připojištění	35
Příloha č. 12	Věková struktura účastníků penzijního připojištění k 31.12.2002	35
Příloha č. 13	Příspěvky účastníků penzijního připojištění	36
Příloha č. 14	Příspěvky státu účastníkům penzijního připojištění	36
Příloha č. 15	Zhodnocení prostředků účastníků podle penzijních fondů k 31.12.2002	37
Příloha č. 16	Průměrné zhodnocení prostředků účastníků penzijního připojištění	38
Příloha č. 17	Průměrné náklady penzijních fondů na účastníka	39
Příloha č. 18	Zdroje a vyplacené prostředky penzijních fondů	40
Příloha č. 19	Podíly penzijních fondů na jednotlivých ukazatelích k 31.12.2002	41
Příloha č. 20	Přehled depozitářů penzijních fondů k 31.12.2002	42
Příloha č. 21	Přehled auditorů penzijních fondů k 31.12.2002	43
Příloha č. 22 a	Přehled likvidátorů penzijních fondů a správců konkurzní podstaty k 31.12.2002	44
Příloha č. 22 b	Přehled likvidátorů penzijních fondů a správců konkurzní podstaty k 30.06.2003	44

150/1958 Ú.l.,	vládní vyhláška o vyřizování stížností, oznámení a podnětu pracujících
40/1964 Sb.,	občanský zákoník
65/1965 Sb.,	zákoník práce
71/1967 Sb.,	správní řád
2/1969 Sb.,	kompetenční zákon
513/1991 Sb.,	obchodní zákoník
552/1991 Sb.,	zákon o státní kontrole
563/1991 Sb.,	zákon o účetnictví
21/1992 Sb.,	zákon o bankách
591/1992 Sb.,	zákon o cenných papírech
42/1994 Sb.,	zákon o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením
61/1996 Sb.,	zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti
15/1998 Sb.,	zákon o Komisi pro cenné papíry
309/2002 Sb.,	zákon o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon)

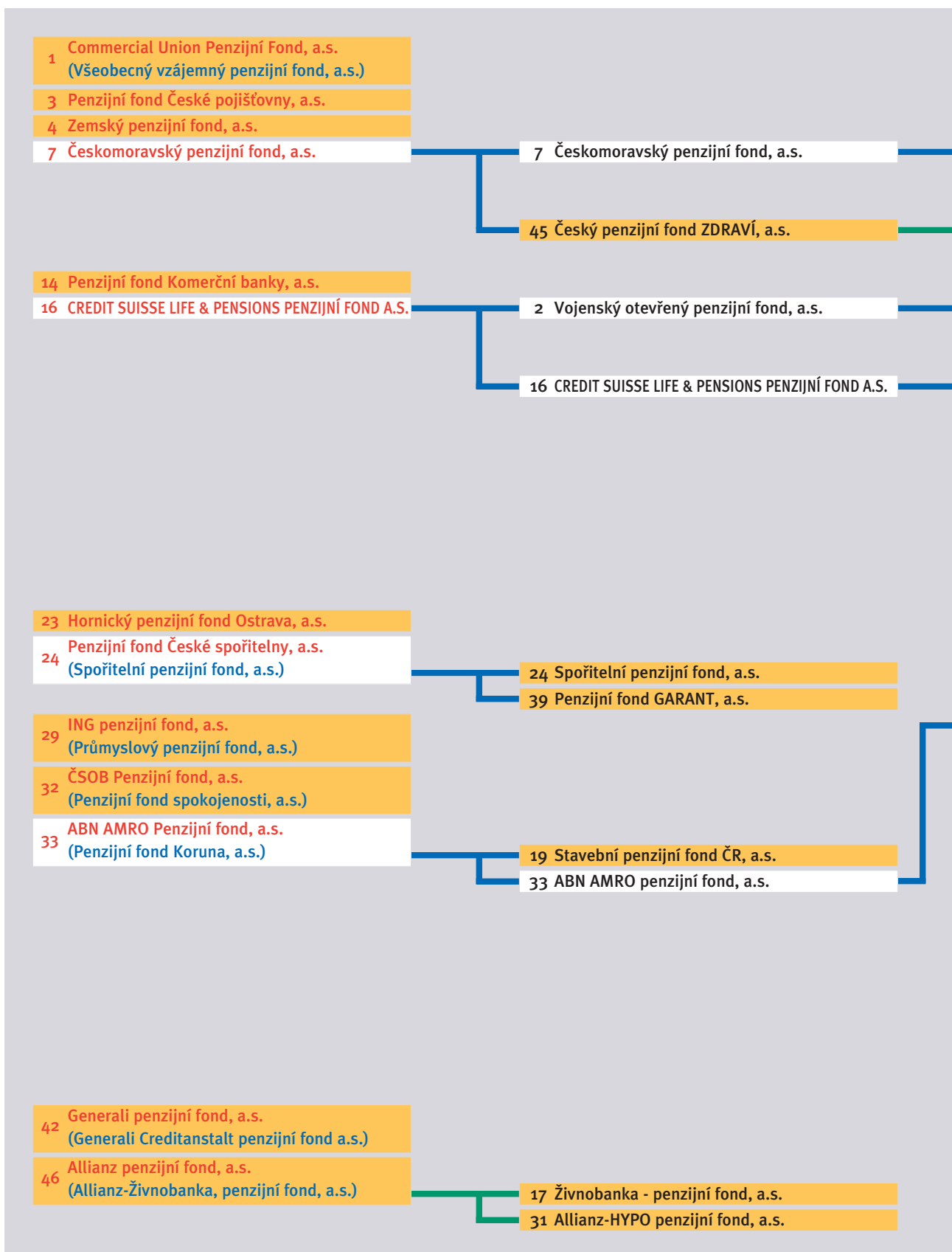

č.ř.	kód PF	název penzijního fondu	adresa
1	01	Commercial Union Penzijní Fond, a.s.	Londýnská 41/506, 120 21 Praha 1
2	03	Penzijní fond České pojišťovny, a.s.	Truhlářská 9/1106, 110 00 Praha 1
3	04	Zemský penzijní fond, a.s.	ul. 28. října 45, 702 00 Ostrava
4	07	Českomoravský penzijní fond, a.s.	Vinohradská 167/3217, 100 00 Praha 10
5	14	Penzijní fond Komerční banky a.s.	Lucemburská 7/1170, 130 11 Praha 3
6	16	CREDIT SUISSE LIFE & PENSIONS PENZIJNÍ FOND A.S.	Starobrněnská 8, 602 00 Brno
7	23	Hornický penzijní fond Ostrava, a.s.	Sokolská třída 26a, 702 00 Ostrava 2
8	24	Penzijní fond České spořitelny, a.s.	Poláčkova 1976/2, 140 21 Praha 4
9	29	ING penzijní fond, a.s.	Nádražní 25, 150 00 Praha 5
10	32	ČSOB Penzijní fond, a.s.	Na Příkopě čp. 854/14, 150 20 Praha 1
11	33	ABN AMRO Penzijní fond, a.s.	Olomoucká 40, 618 00 Brno
12	42	Generali penzijní fond a.s.	Bělehradská 132, 120 84 Praha 2
13	46	Allianz penzijní fond, a.s.	Bucharova 1281/2, 158 00 Praha 5

Přehled penzijních fondů s povolením k činnosti k 30.06.2003

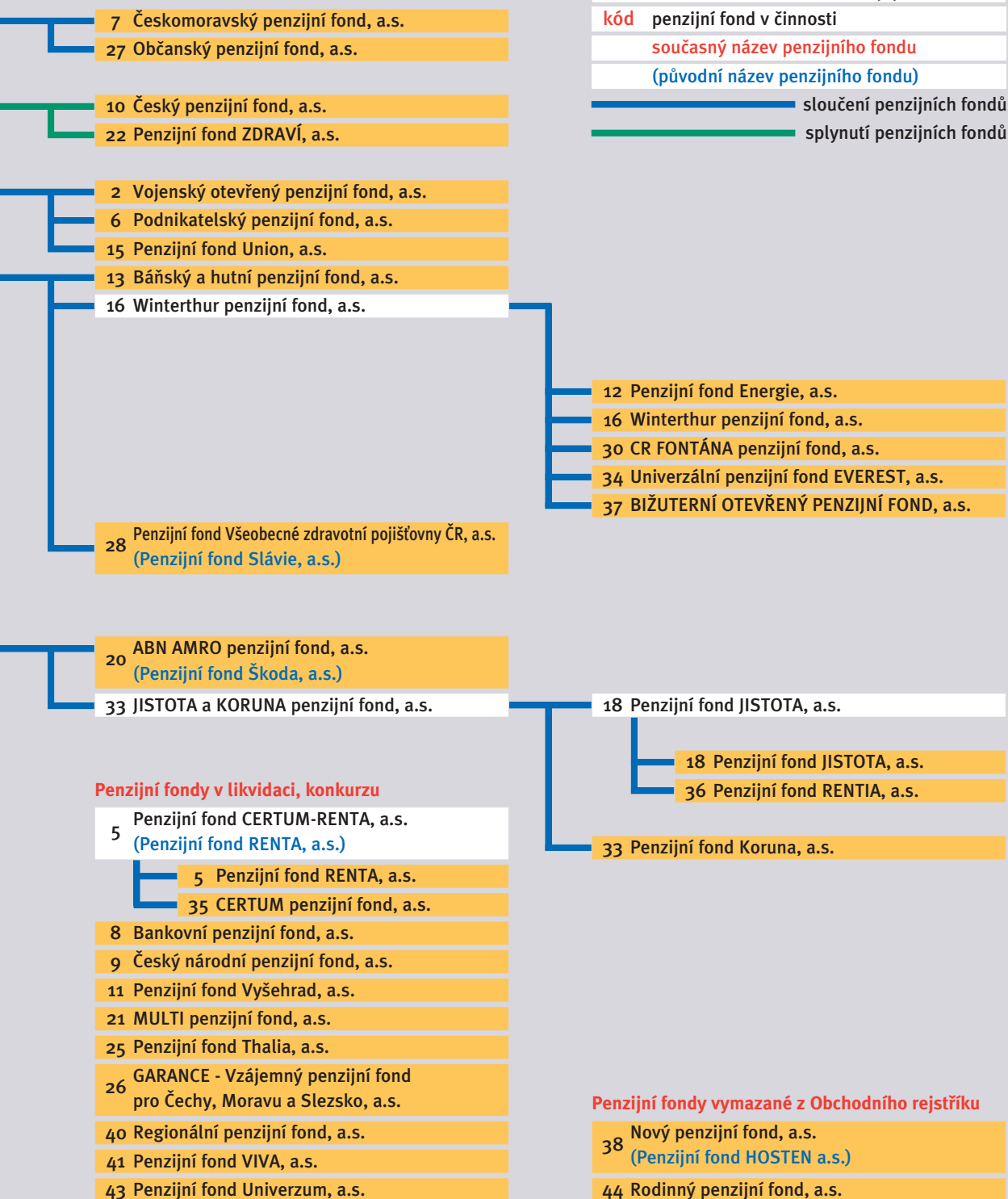
č.ř.	kód PF	název penzijního fondu	adresa
1	01	ČP penzijní fond, a.s.	Truhlářská 9/1106, 110 00 Praha 1
2	03	Penzijní fond České pojišťovny, a.s.	Truhlářská 9/1106, 110 00 Praha 1
3	04	Zemský penzijní fond, a.s.	ul. 28. října 45, 702 00 Ostrava
4	07	Českomoravský penzijní fond, a.s.	Vinohradská 167/3217, 100 00 Praha 10
5	14	Penzijní fond Komerční banky a.s.	Lucemburská 7/1170, 130 11 Praha 3
6	16	CREDIT SUISSE LIFE & PENSIONS PENZIJNÍ FOND A.S.	Starobrněnská 8, 602 00 Brno
7	23	Hornický penzijní fond Ostrava, a.s.	Sokolská třída 26a, 702 00 Ostrava 2
8	24	Penzijní fond České spořitelny, a.s.	Poláčkova 1976/2, 140 21 Praha 4
9	29	ING penzijní fond, a.s.	Nádražní 25, 150 00 Praha 5
10	32	ČSOB Penzijní fond, a.s.	Na Příkopě čp. 854/14, 150 20 Praha 1
11	33	ABN AMRO Penzijní fond, a.s.	Olomoucká 40, 618 00 Brno
12	42	Generali penzijní fond a.s.	Bělehradská 132, 120 84 Praha 2
13	46	Allianz penzijní fond, a.s.	Římská 103/12, 120 00 Praha 2

Diagram koncentrace na trhu penzijního připojištění k 31.12.2002

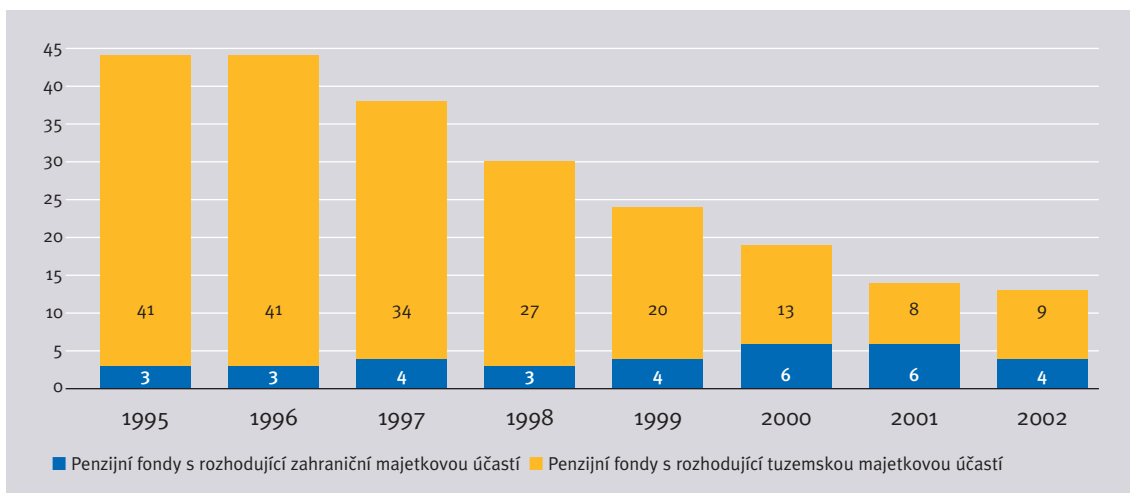

LEGENDA

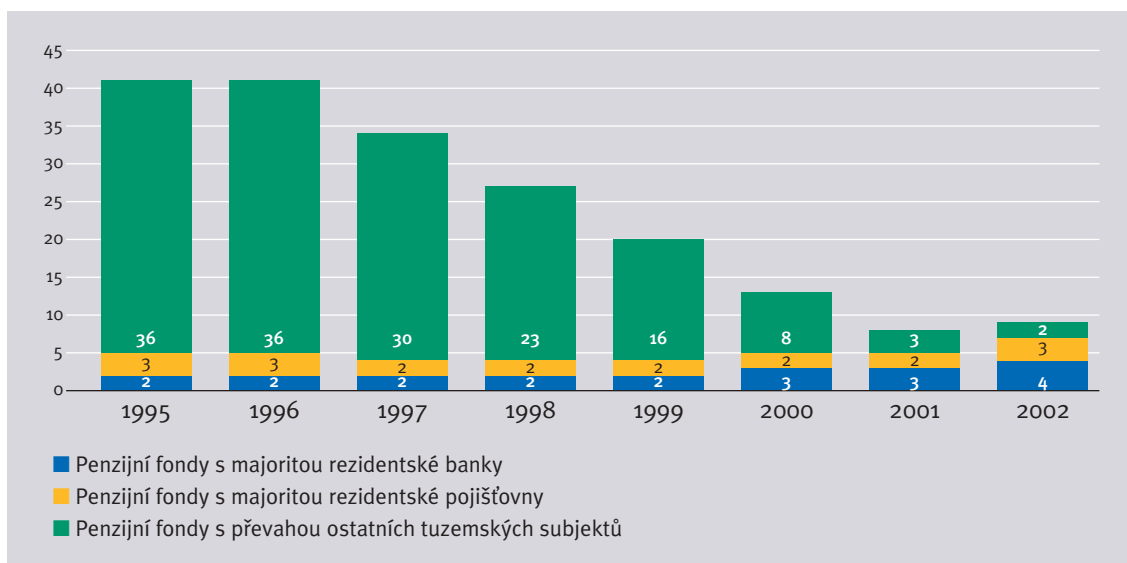
kód	název penzijního fondu
	původní povolené penzijní fondy
	PF vzniklé sloučením nebo splynutím
kód	penzijní fond v činnosti
	současný název penzijního fondu (původní název penzijního fondu)
	sloučení penzijních fondů
	splynutí penzijních fondů

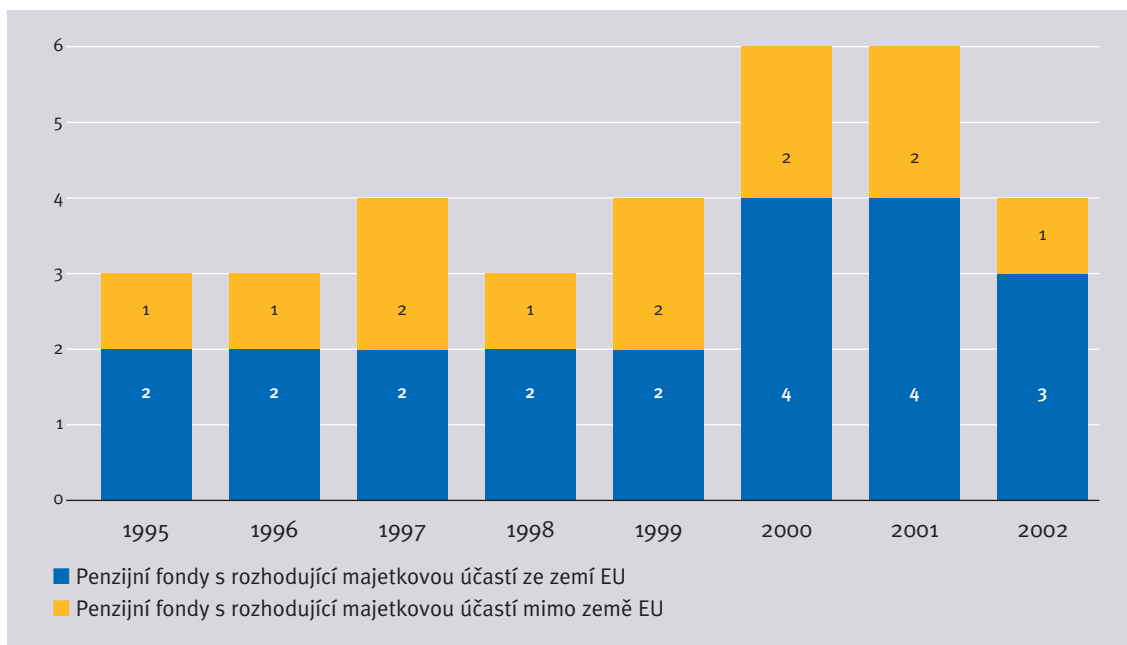
Penzijní fondy v členění podle rozhodující majetkové účasti

Struktura penzijních fondů s rozhodující tuzemskou majetkovou účastí

Struktura penzijních fondů s rozhodující zahraniční majetkovou účastí

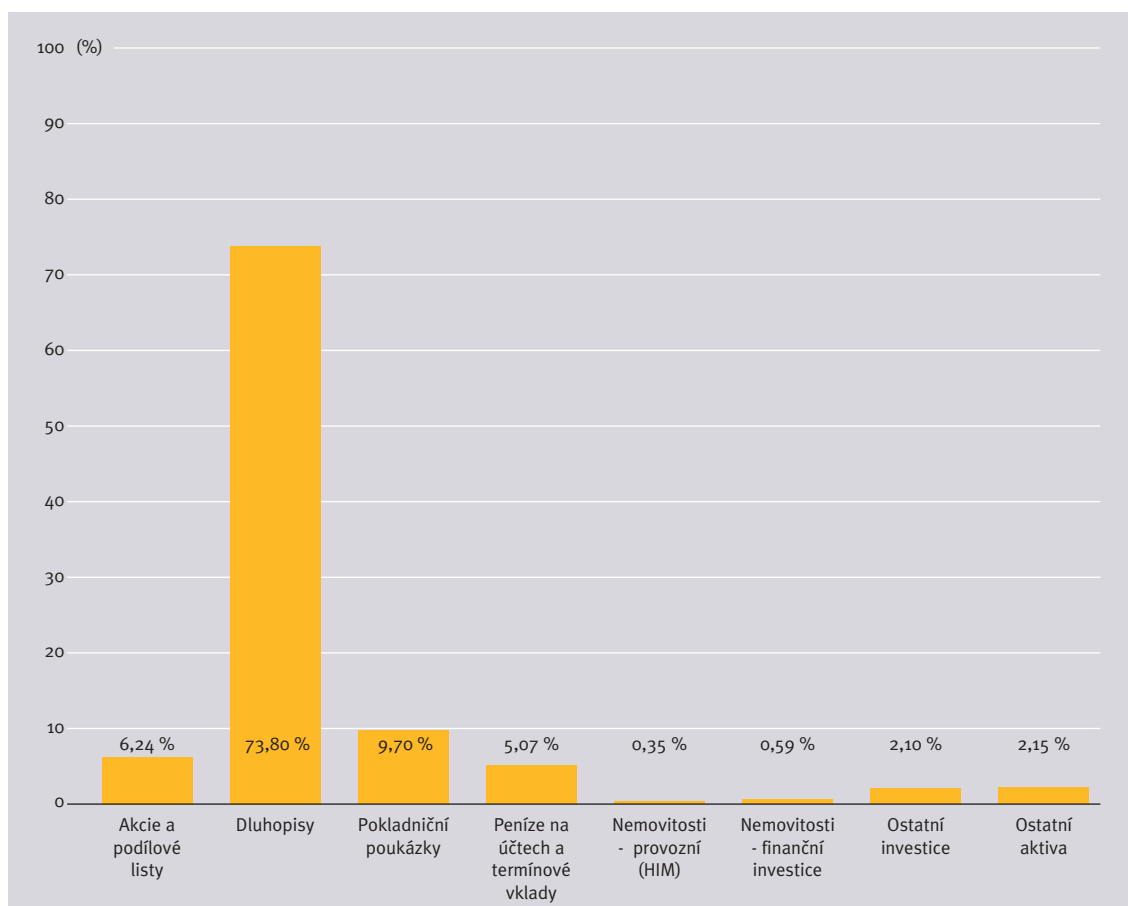

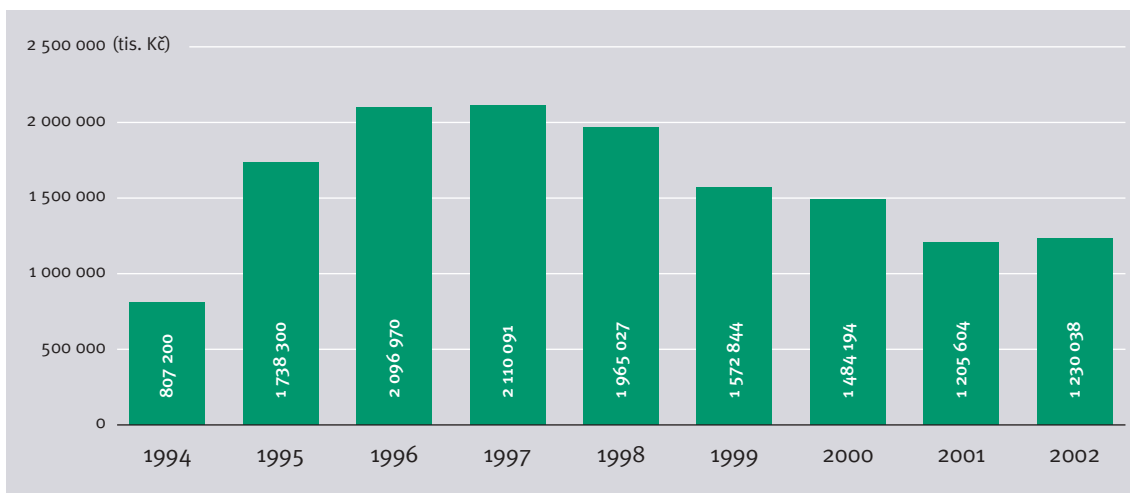
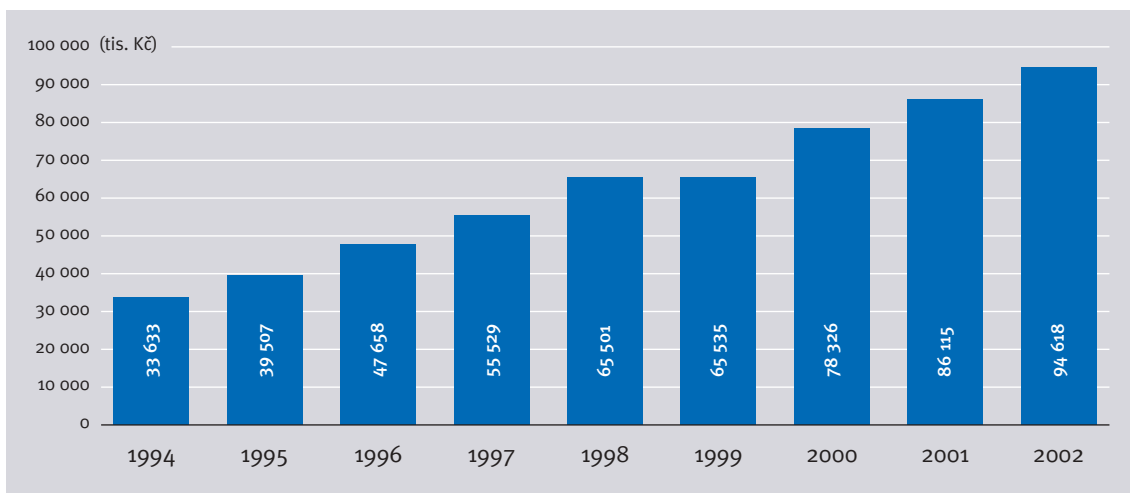
označ.	A K T I V A	č.ř.	tis. Kč
1.	Pokladní hotovost, vklady u centrálních bank	1	711
1.1	Pokladní hotovost	2	711
1.2	Vklady u centrálních bank	3	0
2.	Státní bezkuponové dluhopisy a ostatní cenné papíry přijímané centrální bankou k refinancování	4	0
2.1	Státní cenné papíry	5	0
2.2	Ostatní cenné papíry	6	0
3.	Pohledávky za bankami a družstevními záložnami	7	3 503 862
3.1	- splatné na požádání	8	2 198 657
3.2	- ostatní pohledávky včetně termínovaných vkladů nad 7 dnů	9	1 305 205
4.	Pohledávky za nebankovními subjekty	10	28 061
4.1	- splatné na požádání	11	0
4.2	- ostatní pohledávky	12	28 061
5.	Dluhové cenné papíry	13	57 580 144
5.1	- vládních institucí	14	36 555 841
5.2.	- v ostatních subjektech	15	21 024 303
6.	Akcie, podílové listy a ostatní podíly	16	4 297 285
6.1	Akcie	17	4 295 775
6.2	Podílové listy a ostatní podíly	18	1 510
7.	Účasti s podstatným vlivem	19	0
7.1	- v bankách	20	0
7.2	- v ostatních subjektech	21	0
8.	Účasti s rozhodujícím vlivem	22	0
8.1	- v bankách	23	0
8.2	- v ostatních subjektech	24	0
9.	Nehmotný majetek	25	232 496
9.1	Zřizovací výdaje	26	0
9.2	Goodwill	27	21 678
9.3	Ostatní nehmotný majetek	28	202 326
9.4.	Pořízení nehmotného majetku a poskytnuté zálohy	29	8 492
10.	Hmotný majetek	30	745 038
10.1	Pozemky a budovy pro provozní činnost	31	239 222
10.2	Ostatní hmotný majetek	32	505 816
10.2.1	Provozní dlouhodobý hmotný majetek (mimo budov a pozemků)	33	83 796
10.2.2	Pořízení dlouhodobého provozního hmotného majetku a poskytnuté zálohy	34	10 301
10.2.3	Pozemky a budovy pro neprovozní činnost	35	376 945
10.2.4	Neprovozní dlouhodobý hmotný majetek (mimo budov a pozemků)	36	23 301
10.2.5	Pořízení dlouhodobého neprovozního hmotného majetku a poskytnuté zálohy	37	11 473
11.	Ostatní aktiva	38	1 400 431
11.1	Ostatní pokladní hodnoty	39	736
11.2	Pohledávky z obchodních vztahů a za zaměstnanci	40	51 391
11.3	Pohledávky za státním rozpočtem - státní příspěvek	41	606 697
11.4	Pohledávky za státním rozpočtem - daňové pohledávky	42	399 949
11.5	Pohledávky z obchodů s cennými papíry (mimo nesplacené cenné papíry)	43	133 992
11.6	Zásoby	44	2 632
11.7	Dohadné účty aktivní	45	205 034
12.	Pohledávky za akcionáři a společníky	46	0
13.	Náklady a příjmy příštích období	47	1 139 450
13.1	Náklady příštích období	48	1 131 887
13.2	Příjmy příštích období	49	7 563
	AKTIVA CELKEM	50	68 927 478

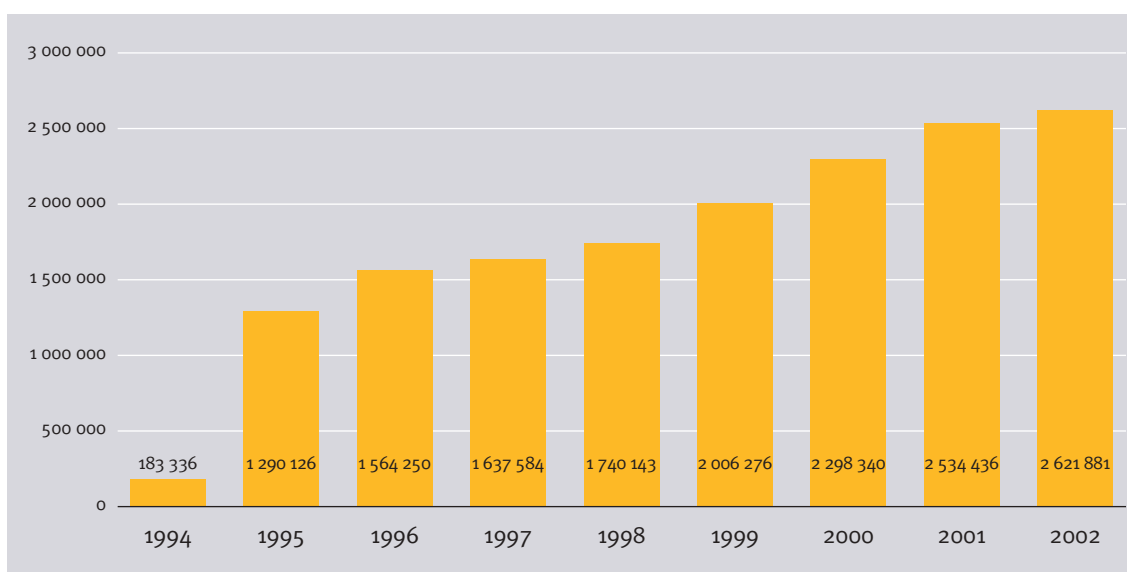
označ.	PASIVA	č.ř.	tis. Kč
1.	Závazky vůči bankám a družstevním záložnám	51	0
1.1	- splatné na požádání	52	0
1.2	- ostatní závazky	53	0
2.	Závazky vůči nebankovním subjektům	54	0
3.	Závazky z dluhových cenných papírů	55	0
3.1	Emitované dluhové cenné papíry	56	0
3.2	Ostatní závazky z dluhových cenných papírů	57	0
4.	Ostatní pasiva	58	64 127 205
4.1	Závazky z obchodních vztahů	59	104 255
4.2	Závazky vůči zaměstnancům	60	9 843
4.3	Závazky ze sociálního zabezpečení	61	6 150
4.4	Závazky vůči státnímu rozpočtu - státní příspěvek	62	23 763
4.5	Závazky vůči státnímu rozpočtu - daňové závazky	63	26 317
4.6	Závazky z obchodování s cennými papíry	64	38 193
4.7	Dohadné účty pasivní a ostatní pasiva	65	118 870
4.8	Prostředky účastníků penzijního připojištění	66	63 799 814
4.8.1	- Příspěvky účastníků a státní příspěvky	67	57 788 008
4.8.2	- Prostředky pro výplatu penzí	68	69 784
4.8.3	- Výnosy z příspěvků účastníků	69	5 280 623
4.8.4	- Nepřijížené příspěvky účastníků penzijního připojištění	70	579 217
4.8.5	- Závazek z přiznaných nevyplacených dávek jednorázových plnění	71	82 182
5.	Výnosy a výdaje příštích období	72	10 262
5.1	Výnosy příštích období	73	1 515
5.2	Výdaje příštích období	74	8 747
6.	Rezervy	75	9 144
6.1	Rezervy na důchody a podobné závazky (rezervy na penze)	76	3 143
6.2	Rezervy na daně	77	0
6.3	Rezervy ostatní	78	6 001
7.	Podřízené závazky	79	0
8.	Základní kapitál	80	1 230 038
	- v tom splacený základní kapitál	81	1 230 038
9.	Vlastní akcie	82	0
10.	Emisní ážio	83	148 932
11.	Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku	84	606 948
11.1	Povinné rezervní fondy	85	418 655
11.2	Rezervní fond k vlastním akciím	86	0
11.3	Ostatní rezervní fondy	87	17 767
11.4	Ostatní fondy ze zisku	88	170 526
11.4.1	- v tom fond rezerv penzí	89	73 168
12.	Rezervní fond na nové ocenění	90	0
13.	Kapitálové fondy	91	266 403
13.1	Kapitálové vklady akcionáře	92	63 679
13.2	Ostatní kapitálové fondy	93	202 724
14.	Oceňovací rozdíly	94	237 661
14.1	Oceňovací rozdíly z majetku a závazků	95	172 141
14.2	Oceňovací rozdíly ze zajišťovacích derivátů	96	65 520
14.3	Oceňovací rozdíly z přepočtu účastí	97	0
15.	Nerozdělený zisk nebo neuhrazená ztráta z předchozích období	98	25 666
15.1	Nerozdělený zisk z předchozích období	99	25 666
15.2	Neuhrazená ztráta z předchozích období	100	0
15.3	Hospodářský výsledek ve schvalovacím řízení	101	0
16.	Zisk nebo ztráta za účetní období	102	2 265 219
	PASIVA CELKEM	103	68 927 478

označ.	č.ř.	tis. Kč
1. Výnosy z úroků a podobné výnosy	1	2 710 078
- v tom úroky z dluhových cenných papírů	2	2 546 467
2. Náklady na úroky a podobné náklady	3	339
- v tom náklady na úroky z dluhových cenných papírů	4	0
3. Výnosy z akcií a podílů	5	40 266
4. Výnosy z poplatků a provizí	6	1 660
5. Náklady na poplatky a provize	7	651 207
6. Čistý zisk nebo ztráta z finančních operací	8	906 208
7. Ostatní provozní výnosy	9	100 217
- v tom výnosy z nefinančních umístění prostředků účastníků	10	42 270
8. Ostatní provozní náklady	11	107 368
- v tom náklady z nefinančních umístění prostředků účastníků	12	21 703
9. Správní náklady	13	812 193
1. Náklady na zaměstnance	14	283 934
1.1 Mzdy a odměny zaměstnancům a statutárním orgánům	15	207 449
1.2 Sociální a zdravotní pojištění	16	66 919
1.3 Ostatní sociální náklady	17	9 566
2. Ostatní správní náklady	18	528 259
2.1 Obchodní náklady	19	120 836
2.2 Administrativní náklady vč. spotřeby, nákupů materiálu, energie a služeb	20	407 423
10. Použití rezerv a opravné položky k hmotnému a nehmotnému majetku	21	1 416
- v tom z nefinančních umístění prostředků účastníků	22	1 000
1. Použití rezerv k hmotnému majetku	23	1 000
2. Použití opravných položek k hmotnému majetku	24	0
3. Použití opravných položek k nehmotnému majetku	25	416
11. Odpisy, tvorba rezerv a opravné položky k majetku	26	172 726
- v tom z nefinančních umístění prostředků účastníků	27	12 661
1. Odpisy hmotného majetku	28	86 721
2. Tvorba rezerv k hmotnému majetku	29	0
3. Tvorba opravných položek k hmotnému majetku	30	30 000
4. Odpisy nehmotného majetku	31	53 634
5. Tvorba opravných položek k nehmotnému majetku	32	2 371
12. Použití opravných položek a rezerv k pohledávkám a zárukám	33	144 324
1. Použití opravných položek k pohledávkám a zárukám	34	115 506
2. Použití rezerv k pohledávkám a zárukám	35	32 898
3. Zisky z postoupení pohledávek a pohledávek ze záruk	36	-4 080
13. Odpisy, tvorba opravných položek a rezerv k pohledávkám a zárukám	37	162 975
1. Tvorba opravných položek k pohledávkám a zárukám	38	13 605
2. Tvorba rezerv na záruky	39	0
3. Odpisy pohledávek a pohled. ze záruk	40	149 370
14. Použití opravných položek k účastem s rozhodujícím a podstatným vlivem	41	0
15. Tvorba opravných položek k účastem s rozhodujícím a podstatným vlivem	42	0
16. Použití ostatních rezerv včetně rezerv na penze	43	332 458
17. Tvorba ostatních rezerv včetně rezerv na penze	44	17 544
18. Použití ostatních opravných položek	45	170
19. Tvorba ostatních opravných položek	46	12 223
20. Zisk nebo ztráta z běžné činnosti před zdaněním	47	2 300 222
21. Mimořádné výnosy	48	3 121
22. Mimořádné náklady	49	40 342
23. Zisk nebo ztráta z mimořádné činnosti před zdaněním	50	-37 221
24. Daň z příjmů	51	-2 218
25. Podíl na ziscích (ztrátách) přidružených společností	52	0
26. Zisk nebo ztráta za účetní období po zdanění	53	2 265 219

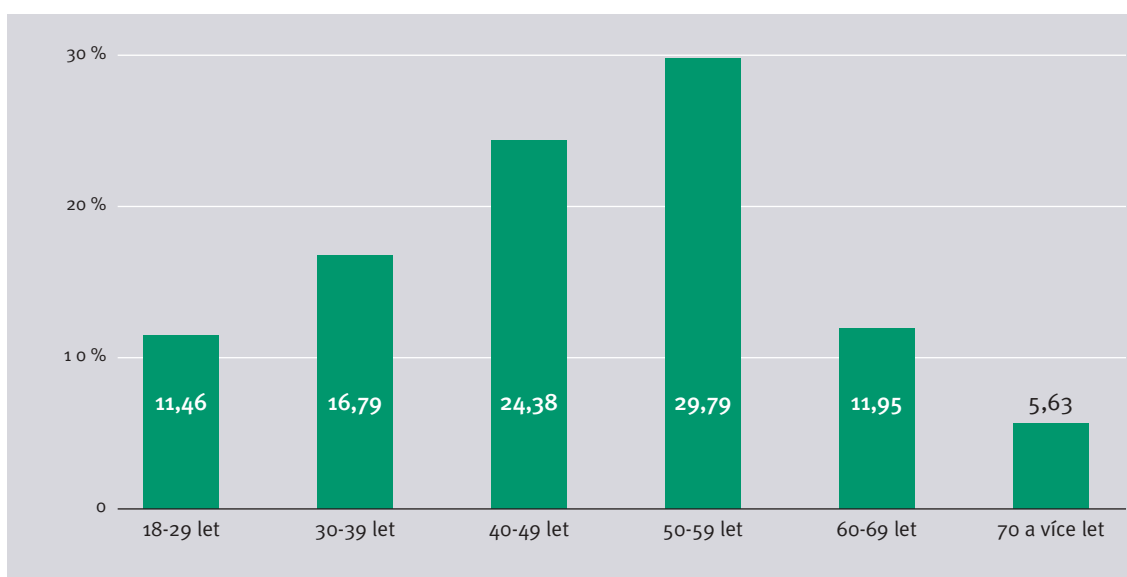

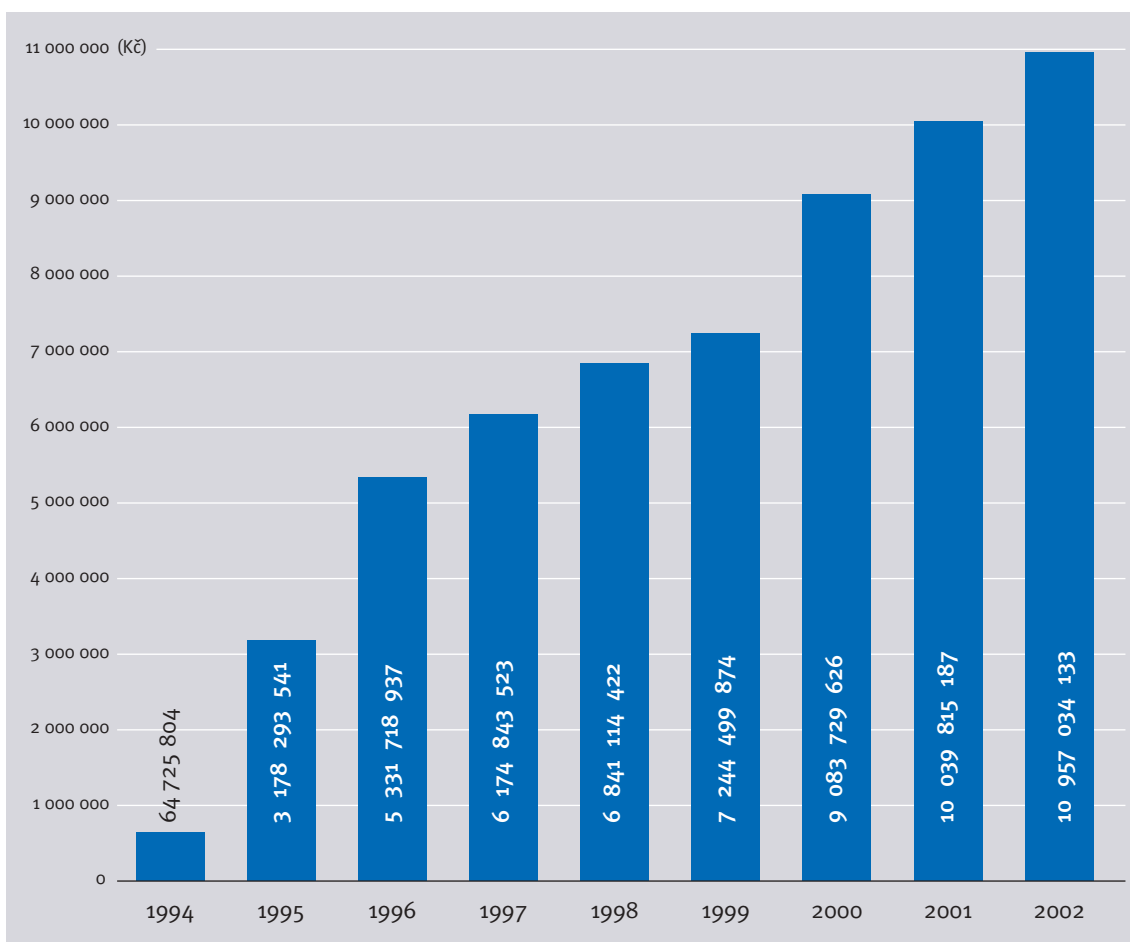
Základní kapitál penzijních fondů**Průměrný základní kapitál na 1 penzijní fond**

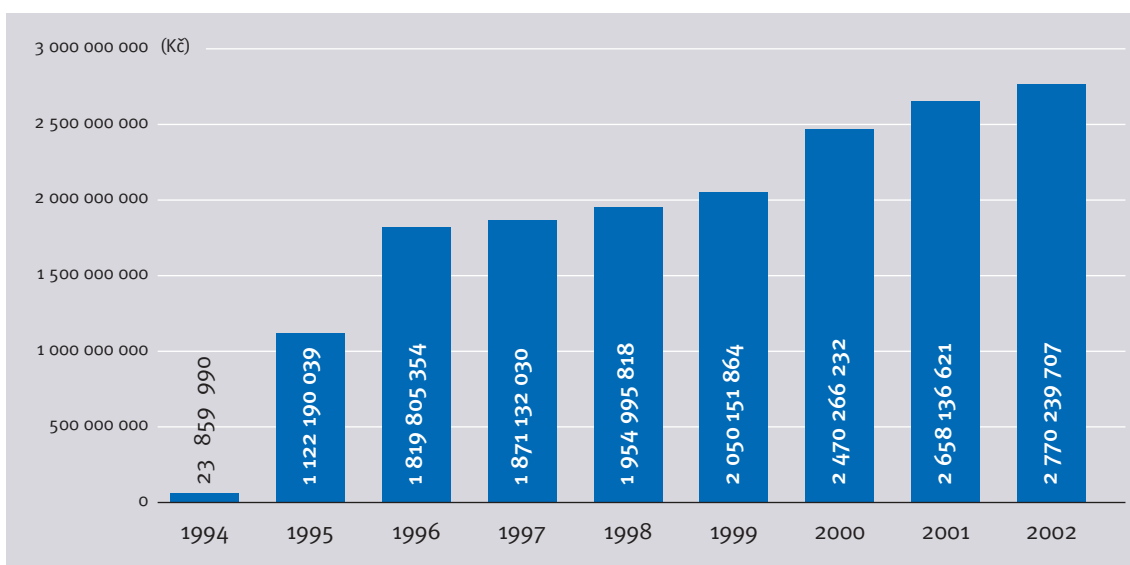
Věková struktura účastníků penzijního připojištění k 31.12.2002

Příspěvky účastníků penzijního připojištění

Příspěvky státu účastníkům penzijního připojištění

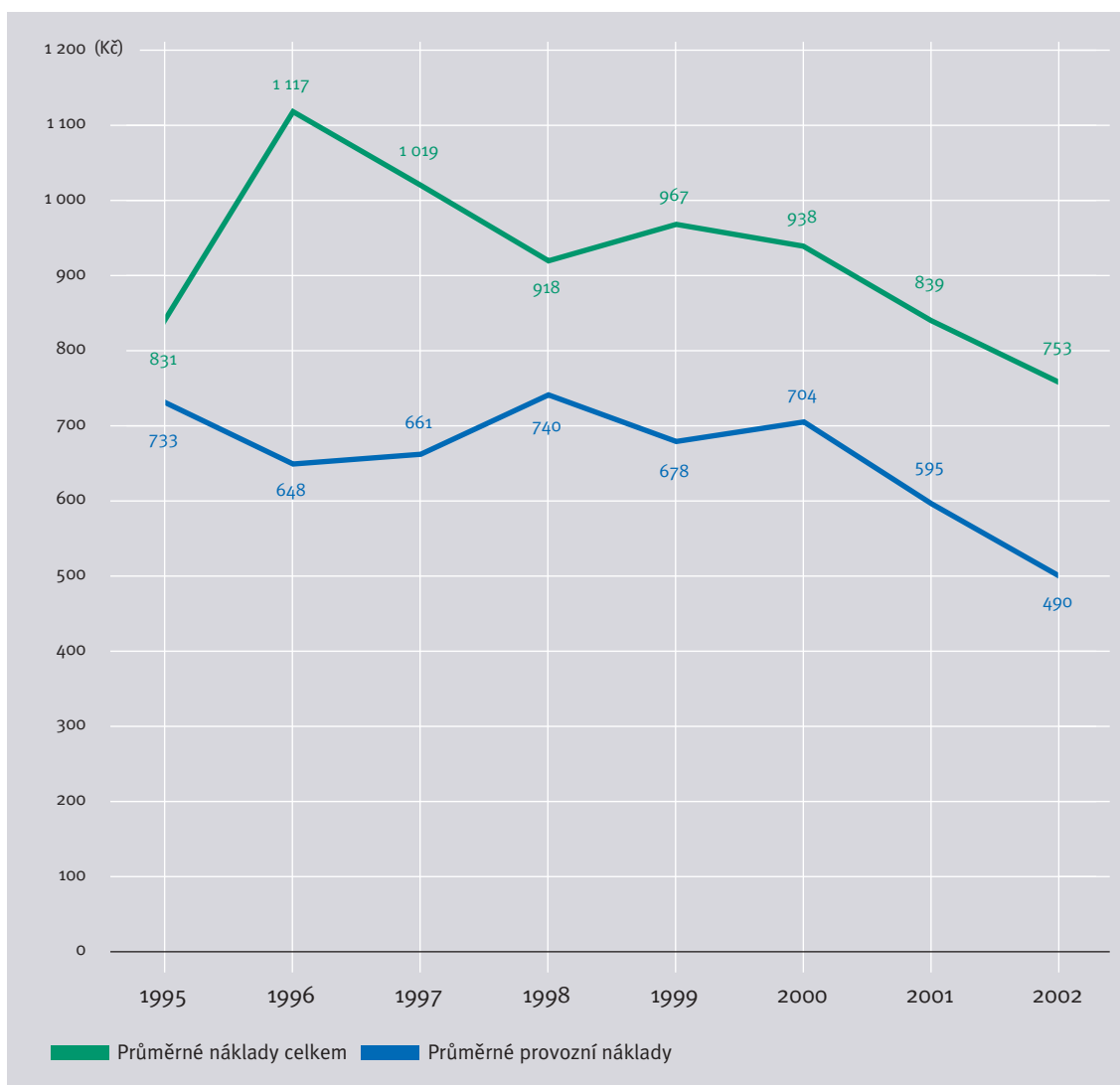

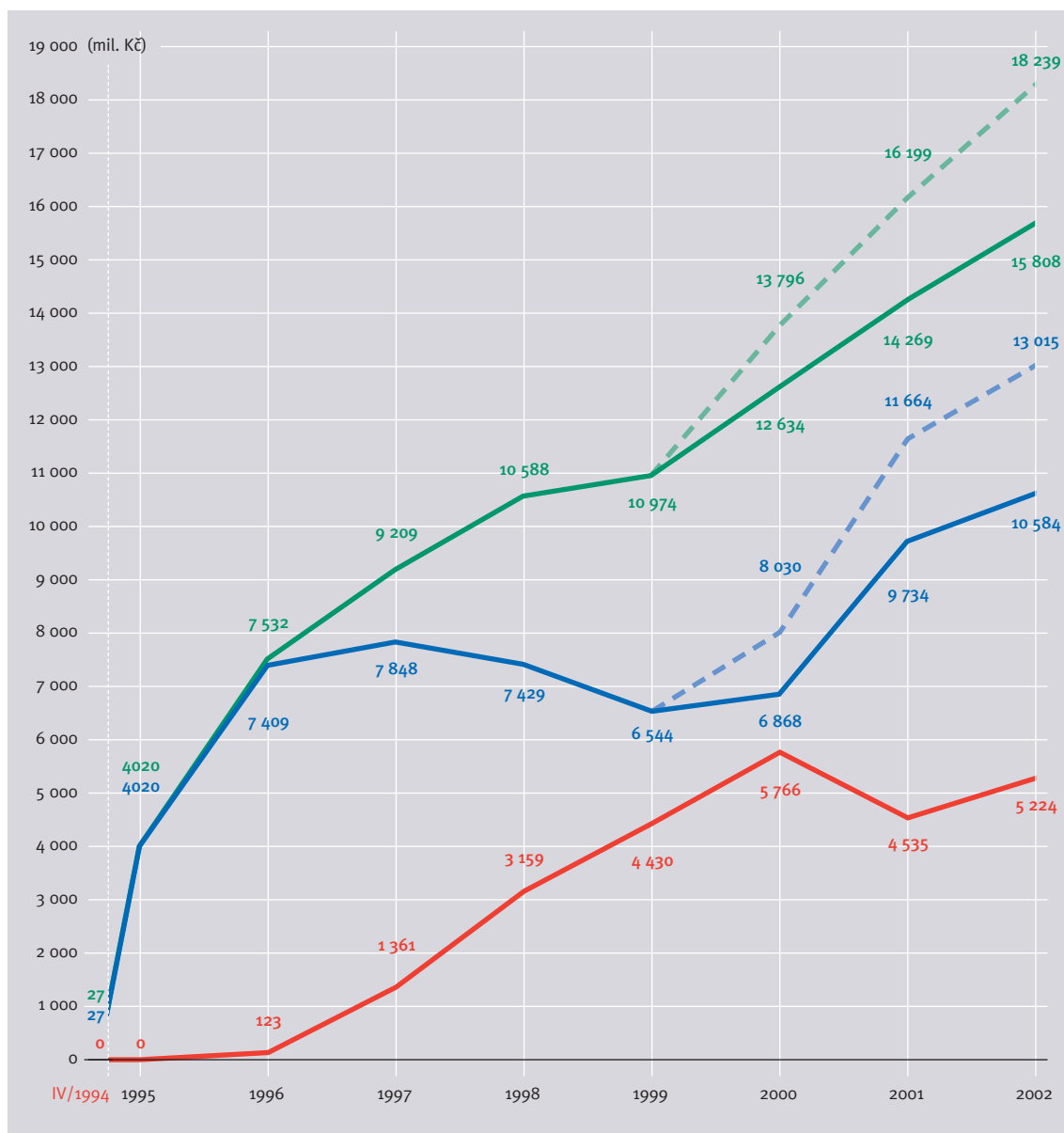
č.ř.	kód PF	název penzijního fondu	%
1	01	Commercial Union Penzijní Fond, a.s.	2,32
2	03	Penzijní fond České pojišťovny, a.s.	3,18
3	04	Zemský penzijní fond, a.s.	4,10
4	07	Českomoravský penzijní fond, a.s.	3,00
5	14	Penzijní fond Komerční banky a.s.	4,63
6	16	CREDIT SUISSE LIFE & PENSIONS PENZIJNI FOND A.S.	3,41
7	23	Hornický penzijní fond Ostrava, a.s.	3,20
8	24	Penzijní fond České spořitelny, a.s.	3,50
9	29	ING penzijní fond, a.s.	4,00
10	32	ČSOB Penzijní fond, a.s.	4,26
11	33	ABN AMRO Penzijní fond, a.s.	3,50
12	42	Generali penzijní fond a.s.	4,10
13	46	Allianz penzijní fond, a.s.	3,71
Průměrný připsaný nominální výnos za celý sektor - prostý průměr			3,61
Průměrný připsaný nominální výnos za celý sektor - vážený průměr (váha dle výše aktiv PF)			3,58
Inflace dle ČSÚ			1,80

Průměrné zhodnocení prostředků účastníků penzijního připojištění

Poznámka: Vážený průměr podle výše aktiv jednotlivých penzijních fondů

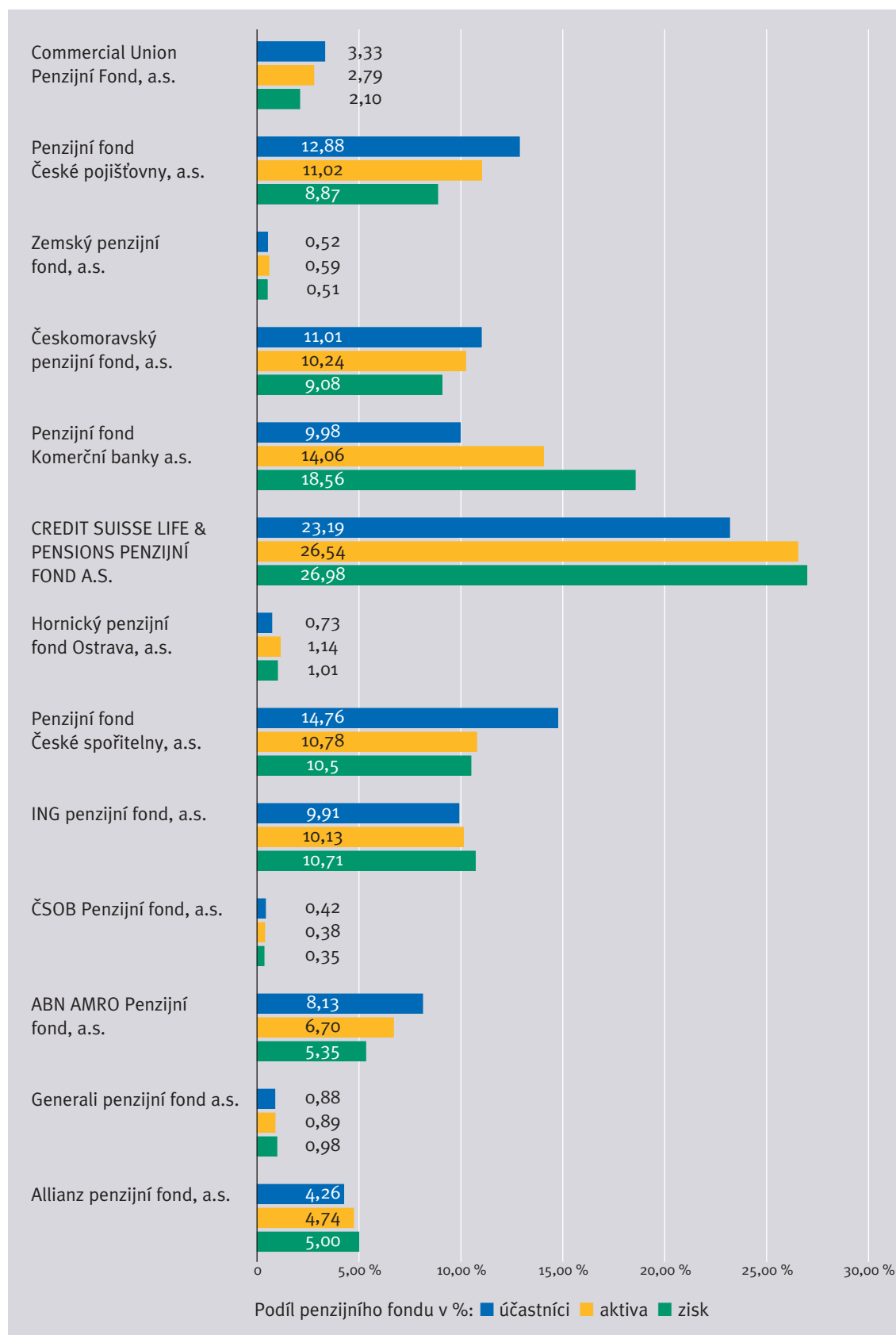

Poznámka:

- Zdroje tvoří příspěvky účastníků, státní příspěvky při zohlednění vrácených státních příspěvků a hospodářský výsledek penzijních fondů
- Zdroje včetně příspěvků placených zaměstnavatelem
- Vyplacené prostředky zahrnují veškeré dávky tj. jednorázová vyrovnání, odbytné, pozůstalostní a starobní penzi, dědění
- Zůstatek představuje rozdíl zdrojů a vyplacených prostředků
- Zůstatek při zohlednění příspěvků placených zaměstnavatelem

č.ř.	kód PF	název penzijního fondu	deponitář
1	01	Commercial Union Penzijní Fond, a.s.	Živnostenská banka, a.s.
2	03	Penzijní fond České pojišťovny, a.s.	Československá obchodní banka, a.s.
3	04	Zemský penzijní fond, a.s.	Citibank a.s.
4	07	Českomoravský penzijní fond, a.s.	Živnostenská banka, a.s.
5	14	Penzijní fond Komerční banky a.s.	Česká spořitelna, a.s.
6	16	CREDIT SUISSE LIFE & PENSIONS PENZIJNÍ FOND A.S.	Československá obchodní banka, a.s.
7	23	Hornický penzijní fond Ostrava, a.s.	Česká spořitelna, a.s.
8	24	Penzijní fond České spořitelny, a.s.	Komerční banka, a.s.
9	29	ING penzijní fond, a.s.	Československá obchodní banka, a.s.
10	32	ČSOB Penzijní fond, a.s.	Živnostenská banka, a.s.
11	33	ABN AMRO Penzijní fond, a.s.	Československá obchodní banka, a.s.
12	42	Generali penzijní fond a.s.	HVB Bank Czech Republic a.s.
13	46	Allianz penzijní fond, a.s.	Komerční banka, a.s.

č.ř.	kód PF	název penzijního fondu	auditor
1	01	Commercial Union Penzijní Fond, a.s.	KPMG Česká republika Audit, spol. s r.o.
2	03	Penzijní fond České pojišťovny, a.s.	KPMG Česká republika Audit, spol. s r.o.
3	04	Zemský penzijní fond, a.s.	Ing. Jaromír Klásek, č. opr. 720
4	07	Českomoravský penzijní fond, a.s.	PricewaterhouseCoopers Audit, s.r.o.
5	14	Penzijní fond Komerční banky a.s.	Deloitte & Touche, s.r.o.
6	16	CREDIT SUISSE LIFE & PENSIONS PENZIJNI FOND A.S.	KPMG Česká republika Audit, spol. s r.o.
7	23	Hornický penzijní fond Ostrava, a.s.	OK-AUDIT, s.r.o.
8	24	Penzijní fond České spořitelny, a.s.	Deloitte & Touche, s.r.o.
9	29	ING penzijní fond, a.s.	KPMG Česká republika Audit, spol. s r.o.
10	32	ČSOB Penzijní fond, a.s.	Ing. Ladislav Kozák s.r.o.
11	33	ABN AMRO Penzijní fond, a.s.	KPMG Česká republika Audit, spol. s r.o.
12	42	Generali penzijní fond a.s.	PricewaterhouseCoopers Audit, s.r.o.
13	46	Allianz penzijní fond, a.s.	KPMG Česká republika Audit, spol. s r.o.

Přehled likvidátorů a správců konkurzní podstaty k 31.12.2002

č.ř. kód PF	název penzijního fondu	likvidátor	správce konkurzní podstaty
1 05	Penzijní fond CERTUM-RENTA, a.s.	Ing. Luboš Smrčka, CSc.	JUDr. Josef Měchura
2 08	Bankovní penzijní fond, a.s.	Rozhodnutí o likvidaci zrušeno	Ing. Zbyněk Pecák
3 09	Český národní penzijní fond, a.s.	Ing. Jan Mikoláš	
4 11	Penzijní fond VYŠEHRAD, a.s.	Ing. Luboš Smrčka, CSc.	JUDr. Josef Měchura
5 21	MULTI penzijní fond, a.s.	Ing. Luboš Smrčka, CSc.	
6 25	Penzijní fond THALIA, a.s.	Ing. Jaroslava Voharčíková	Mgr. Miloš Krčmář
7 26	GARANANCE-Vzájemný penzijní fond pro Čechy, Moravu a Slezsko, a.s.	Ing. Miroslav Kodada, CSc.	JUDr. Miroslav Štorkan
8 40	Regionální penzijní fond, a.s.	Ing. Jaroslava Voharčíková	
9 41	Penzijní fond VIVA, a.s.	Ing. Lee Louda	JUDr. Vladimír Hlaváč
10 43	Penzijní fond Univerzum, a.s.	Ing. Aleš Fousek	

Přehled likvidátorů a správců konkurzní podstaty k 30.06.2003

č.ř. kód PF	název penzijního fondu	likvidátor	správce konkurzní podstaty
1 05	Penzijní fond CERTUM-RENTA, a.s.	Ing. Luboš Smrčka, CSc.	JUDr. Josef Měchura
2 08	Bankovní penzijní fond, a.s.	Rozhodnutí o likvidaci zrušeno	JUDr. Stanislav Pokorný
3 09	Český národní penzijní fond, a.s.	Ing. Jan Mikoláš	
4 11	Penzijní fond VYŠEHRAD, a.s.	Ing. Luboš Smrčka, CSc.	JUDr. Josef Měchura
6 25	Penzijní fond THALIA, a.s.	Ing. Jaroslava Voharčíková	Mgr. Miloš Krčmář
7 26	GARANANCE-Vzájemný penzijní fond pro Čechy, Moravu a Slezsko, a.s.	Ing. Miroslav Kodada, CSc.	JUDr. Miroslav Štorkan
8 40	Regionální penzijní fond, a.s.	Ing. Jaroslava Voharčíková	
9 41	Penzijní fond VIVA, a.s.	Ing. Lee Louda	JUDr. Vladimír Hlaváč
10 43	Penzijní fond Univerzum, a.s.	Ing. Aleš Fousek	

Přehled použitých zkratk

ČSÚ	Český statistický úřad
ES	Evropská společenství
HDP	hrubý domácí produkt
HIM	hmotný investiční majetek
INPRS	International Network of Pension Regulators and Supervisors
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
PF	penzijní fondy
SDPF	Státní dozor nad penzijními fondy

Přehled užitečných webových stránek

Ministerstvo financí → www.mfcr.cz

Asociace penzijních fondů ČR → www.apfcr.cz

